

kirkkomme

I/2004

LÄHETYS

Messu ja missio

- ◆ Messu kutsuu,
messu lähettää
- ◆ Uskon yhteisö todistaa

Messu ja missio

Kuvaaja Philippe Gueissaz

Kuvaaja Philippe Gueissaz

Kuvaaja Stephan Funke

**Tässä numerossa
kerrotaan lähetyksen
ja jumalanpalveluksen
yhteenkuuluvuudesta.**

Messun ytimessä on
yhteys, kommuunio. Se
on tarkoitettu jaettavaksi,
s.4.

Emmauksen tiekirkko
antaa lähetyksen mallin.
s. 10 ja 13.

Messussa ilmenee
yhteinen perintö ja
erilaisuuksien rikkaus,
s. 22

Kannen kuva: Philippe Gueissaz

Sisällysluettelo

Messu varustaa jakamaan Heikki Kotila	4
Pääkirjoitus: Jumalanpalvelus kutsuu ja lähettää Tiina Ahonen	8
Ledare: Gudstjänsten kallar och sänder ut Tiina Ahonen	9
Messu on missiota Yrjö Sariola	10
Raamatun tutkistelu: Emmauksen tiellä Elaine Gleci Neuenfeldt	13
Lähetysteologin pöydältä: Paavalin jalanjäljissä Timo Vasko	14
Virsi viestinviejänä Seppo Suokunnas	15
Kolumni: Dialogi on matkaa Heidi Rautionmaa	19
”Tapahtui jotain erikoista” Martti Poukka	20
Jumalanpalvelus — yhteinen ja erilainen Lilja Kinnunen-Riipinen	22
Todistus ja vuoropuhelu kuuluvat yhteen	25
Vastuu maailmasta — yhteinen tehtävä Tiina Ahonen	27
Ekumeenisen lähetyspyhän arviointi Jan Edström	28
Utvärdering av den ekumeniska missionshelgen Jan Edström	29
Kirkon lähetystyöntekijät 31.12.2003	31
Kristityt arabit Lähi-idässä	32
Katsokaa, kuinka he rakastavat toisiaan	36
Kristittyjen määrä kasvaa Euroopan ulkopuolella	40
Lähetystyö sysätään helposti järjestöjen vastuulle	42
Kirja-arvostelut	43

Messun ensimmäinen ja viimeinen osa ovat messun rajapinta maailmaan.

Philippe Gueissaz

Messu varustaa jakamaan

**Messu kokoaa maailmassa elävän Jumalan
kansan yhteen lähettääkseen sen taas takaisin
maailmaan elämään uskon ja rakkauden
yhteisönä.**

Jumalanpalvelus on seurakunnan yhteinen kokoontuminen. Sen keskeisimpänä muotona on sunnuntaihin eli Herran päivään liittyvä messun viettäminen. Messussa seurakunta kuulee Jumalan sanaa, tuo rukouksissaan ilonsa, huolensa ja toiveensa Jumalan eteen sekä tulee ehtoollisen sakramentissa osalliseksi Kristuksesta.

Messun rajapinta

Jumalanpalvelus voidaan hahmottaa kaksisuuntaisena tapahtumana, jossa seurakunta kantaa

Jumalan eteen rukouksensa ja kiitosuhrinsa sekä samalla ottaa vastaan Jumalan hyvät lahjat. Tätä kaksisuuntaisuutta ilmentävät erityisesti messun ensimmäinen ja viimeinen osa, joita voidaan pitää messun rajapintana maailmaan.

Messun johdanto-osasta käytetään toisinaan nimeä kokoontuminen tai yhteen tuleminen. Messun päätösosaa taas sanotaan lähettämiseksi. Johdanto ja päätös ovat toisaalta messun varsinaista ydintä – sanaa ja ehtoollista – kehystäviä tai palvelevia osia. Toisaalta ne kuitenkin osoittavat tärkeällä tavalla jumalanpalveluksen

Kirkon pyhät toimitukset saattavat pyhiinvaellusmatkaa tekevää Jumalan kansaa.

Philippe Gueissaz

tarkoituksen: messu kokoaa maailmassa elävän Jumalan kansan yhteen lähettääkseen sen taas takaisin maailmaan elämään uskon ja rakkauden yhteisönä.

Historiallisesti varhaisin viite messun loppuun liitetystä lähettämisestä on löydettävissä 300-luvun lopulta peräisin olevien Apostolisten konstituutioiden kuvaamasta liturgiasta, jonka mukaan diakoni lausuu palveluksen lopussa: ”Lähtekää rauhassa.” Seurakunta vastaa: ”Kristuksen nimessä.” Samankaltainen lähettäminen liittyi myös muihin itäisiin liturgioihin.

Roomassa messu päättyi kehotukseen *Ite, missa est*, joka merkitsee sananmukaisesti ’menkää, teidät on lähetetty’ tai ’menkää, tämä on teidän missionne’. Kehotus voidaan kuitenkin suomentaa mainiosti sanoilla: ”Lähtekää rauhassa.” Tässä muodossa lähettämissanat on omaksuttu myös Suomen evankelisluterilaisen kirkon uuteen jumalanpalvelukseen.

Messun tarkoitus

Ehtoollisjumalanpalveluksesta on käytetty eri aikoina ja eri yhteisöissä monia nimityksiä, jotka heijastavat ehtoollisjumalanpalveluksen eri puolia. Uudessa testamentissa puhutaan leivänmurtamisesta (Apt. 2:42), yhteydestä (1 Kor. 10:16) ja Herran aterista (1 Kor. 11:20). Toisella vuosisadalla Justinus Martyyri puhuu eukaristiasta eli kiittämisestä, kolmannella ja neljännellä vuosisadalla kirkkoisät Cyprianus ja Augustinus alkavat puhua uhrista. 400-luvulla lännessä ehtoollisjumalanpalveluksen nimeksi vakiintui nimitys messu, jota käytettiin yleisesti reformaation jälkeen myös protestanttisissa kirkoissa. Idän kirkossa ehtoollisjumalanpalveluksen nimeksi vakiintui liturgia, joka viittaa sanana kansan yhteiseen palvelukseen.

Messusta käytetyt nimitykset kertovat sen tarkoituksesta. Messussa koetaan yhteyttä sekä kirkon Herraan että sen jäsenten kesken. Messussa seurakunta tulee osalliseksi Jumalan hyvistä lahjoista. Jumalan sana lohduttaa ja antaa voimaa.

Kaksisuuntainen tapahtuma

Kristuksen ainutkertaisen ja toistamattoman uhrin hedelmät tulevat seurakunnan hyväksi. Messu on yhteinen ja yhdessä toimitettava asia.

Jumalanpalveluksessa läsnä oleva pelastus on vastaus sekä yksityisen ihmisen elämänsymyksiin että maailmanlaajaan hätään. Jumalanpalvelus ei voi muodostaa omaa erillistä hengellistä maailmaansa. Jumalanpalvelukseen kokoontuva seurakunta edustaa koko maailmaa Jumalan edessä. Se rukoilee kaikkien puolesta. Seurakunta tuo jumalanpalvelukseen kokemuksensa maailmasta: tuskan, epätietoisuuden ja pelon, mutta myös ilon, toivon ja kiitollisuuden. Tämä jumalanpalveluksen yhteiskunnallinen ja globaali konteksti käy päivä päivältä tärkeämmäksi. Jumalanpalvelusta ei vietetä vain yksityisen sielun rakentumiseksi ja hartaudeksi, vaan koko maailman elämän puolesta.

Esirukoilijan tehtävä

Samalla kun kirkko on menettänyt asemaansa ja vaikutusvaltaansa yhteiskunnassa, se on yhä syvemmin tiedostanut sekä synnin laajuuden että oman tehtävänsä esirukoilijana koko maailman elämän puolesta. Hprealaiskirjeen mukaan ”Kristus ei mennyt ihmiskäsin tehtyyn pyhäköön, joka on vain todellisen pyhäkön kuva, vaan itse taivaaseen ollakseen nyt Jumalan edessä puhumassa meidän puolestamme” (9:24). Tähän tehtävään messua viettävä seurakunta osallistuu. Samalla seurakunta turvaa Kristuksen, suuren taivaallisen esirukoilijan puoltoon.

Messun ytimessä on yhteys, kommuunio. Se ei kuitenkaan ole seurakunnan jumalanpalveluksen varsinainen tavoite. Yhteys Jumalaan on kyllä uskonelämän lopullinen päämäärä. Mutta yhteys Jumalaan toteutuu vasta kerran autuaassa näkemisessä. Messun kommuunio eli pyhä läheisyys Jumalan kanssa ei ole tarkoitettu itsekkäästi nautittavaksi tai salaisuutena pidettäväksi vaan jaettavaksi. Evankeliumien kertomuksiin ylösnousseen ilmestymisestä liittyy kehoitus: ”Menkää viemään sanaa.”

Sunnuntai on kristityille jokaviikkoinen muistutus pääsiäisestä. Pääsiäisen muistamiseen liittyy myös ylösnousseen Kristuksen ilmestymiseen kuuluva kehoitus: ”Menkää.” Siksi messun

loppuun kuuluva lähettäminen ei ole vain liturginen lisuke, vaan jumalanpalveluksen omasta olemuksesta nouseva kehoitus, joka muistuttaa jakamisesta. Henri J. M. Nouwen kirjoittaa tästä: ”Ehtoollisessa meitä pyydetään lähtemään pöydän äärestä ja menemään ystäviemme luokse oivaltamaan heidän kanssaan, että Jeesus on todella elossa ja kutsuu meitä tulemaan yhdessä uudeksi kansaksi – ylösnousemuksen kansaksi.”

Missio ja kirkon pyhät toimitukset

Messun ja muiden sunnuntaijumalanpalvelusten ohella seurakuntalaiset tulevat yhteen myös muissa tilanteissa. Keskeisiä ovat kirkon pyhät toimitukset eli kirkolliset toimitukset. Monille aikamme ihmisille ne ovat keskeinen syy kirkon jäsenyyteen. Niitä on joskus kutsuttu myös ihmisten viimeiseksi siteeksi kirkkoon. Tästä näkökulmasta katsottuna kirkon pyhät toimitukset ovat läheisesti sidoksissa kirkon missioon.

Kirkon pyhillä toimituksilla on oloissamme väijäämättä kahtalainen luonne. Ne ovat ensinnäkin kirkon elämän ydinaluetta, sillä ne saattavat pyhiinvaellusmatkaansa tekevää Jumalan kansaa. Toisaalta ne liittyvät kuitenkin myös uudelleenevankelointiin eli kirkon työhön, jonka tavoitteena on vahvistaa heikoksi hiipunutta kristillistä identiteettiä ja vähäistä sitoutumista. Tässä mielessä kirkon pyhät toimitukset ovat rukousta ja julistusta niiden keskuudessa, jotka ovat kirkon jäseniä mutta jotka tuskin uskaltaivat kutsua itseään kristityiksi. Miten nämä kaksi näkökulmaa liittyvät ehyesti yhteen?

Tunnetuin esimerkki näiden ulottuvuuksien yhdistäminen omissa oloissamme on Tuomasmessu, joka on olemukseltaan samanaikaisesti evankelioiva ja korostetun sakramentaalinen. Tuomasmessu etsii kadonneita lampaita ja ruokkii heitä yhdessä niiden kanssa, jotka ovat eläneet elämänsä lammastarhan muurien sisäpuolella. Tämä kaksoisnäköala liittyy väijäämättä aikaamme kirkon pyhiin toimituksiin, joiden voimana on se, että ne liittyvät luontevasti jokaisen ihmisen elämään ja tarjoavat siksi evankeliumille luonnollisen kosketuspinnan.

Kirkon pyhiin toimituksiin liittyy sama haaste,

Koko maailman elämän puolesta

Saamme ottaa vastaan jotain tärkeää kohtaamisen ja jakamisen kautta.

Philippe Gueissaz

joka koskettaa lähetystyötä tekevää kirkkoa kaikkialla: lähetettynä oleminen ei ole ainoastaan sitä, että menemme viemään evankeliumin sanomaa toisille, vaan myös sitä, että itse saamme ottaa vastaan jotakin tärkeää kohtaamisen ja jakamisen kautta. Henri J. M. Nouwen huomauttaa: "Palamme pian loppuun, jollemme voi ottaa vastaan Jumalan Henkeä niiltä, joiden luokse meidät on lähetetty. Tuo Henki, rakkauden Henki, on kät-

ketty heidän köyhyyteensä, särkyneisyyteensä ja murheeseensa." Tähän jakamisen ja vastaanottamisen paradoksi, joka kuuluu kaikkeen missi-onaariseen toimintaan, liittyy olennaisesti myös kaikkein tavallisimpaan pastoraaliseen työhön seurakunnissa.

HEIKKI KOTILA

Kirjoittaja on Käytännöllisen teologian professori Helsingin yliopistossa.

Pääkirjoitus

Jumalanpalvelus kutsuu ja lähettää

Evankelioiminen on ihmisen kutsumista seurakuntayhteyteen eli evankeliumin vaikutuspiiriin jumalanpalvelusyhteisössä. Sana ja sakramentit sekä laulut, rukoukset ja vertauskuvat hoitavat ja vahvistavat meitä. Ne avaavat meille uskon todellisuuden ja uuden luomisen osallisuuden.

Evankelioiminen ei saisi olla omahyväistä markkinointia, soturointia tai tuomarointia. Sen tulisi olla huomaavaista avoimuutta, joka heijastaa tasavertaista lähimmäisyyttä. Vieraanvaraisesti vietetty julkinen jumalanpalvelus onkin evankelioimisen paras väline. Olennaisia seikkoja ovat tällöin liturgian virittävyys, saarnan puhuttelevuus sekä jumalanpalveluksen ihmisläheinen toteutus ja ajankohta.

Lähetys puolestaan on kirkkokansan lähettämistä palvelutehtäviinsä arjen keskelle ja uuteen viikkoon. Seurakuntalaiset lähetetään kantamaan yhteiskunnallista vastuuta ja lievittämään yhteistä kärsimystä, sekä lähellä että kaukana. Ehtoollisjumalanpalveluksen päätteeksi aikoinaan lausutusta lähtökehotuksesta ”ite, missa est” eli ”menkää, teidät on lähetetty” kiteytyikin sittemmin nimi koko palvelukselle. Palvelusta alettiin näet kutsua messuksi (*missa*).

Lähetyksen lähtöpiste on tarkemmin katsoen kaksoispiste. Lähetyksen lähtökohta muodostuu samalla kertaa pyhäpäivän toivorikkaista näköaloista ja arjen maanläheisistä kokemuksista. Nämä näköalat ja kokemukset kiertyvät toisiinsa. Seurakuntalaisten kutsumuksena on siis yhtä lailla sulaa sunnuntaiauringon lämmössä kuin elää keskellä kärsimysten, katsomusten ja kanssaihminen paljoutta.

Jäsentyminen kasteessa ja ehtoollisessa Kristuksen kirkkoon liittää meidät viime kädessä myös kolmiyhteisen Jumalan omaan lähetykseen. Muutosvoimainen Jumala on omassa missiossaan kaiken aikaa elävästi liikkeellä luomakunnassaan: huolta pitäen, rinnalla kärsien ja vapaaksi päästäen. Seurakunnasta, joka on vedetty mukaan tähän liikkeeseen, tulee väistämättä muutostekijä myös omassa ympäristössään.

**Muutosvoimainen
Jumala on elävästi
liikkeellä luomakunnassaan.**

Ajatukset luomakunnassaan monin tavoin liikkeellä olevasta muutosvoimaisesta Jumalasta ja kirkon osallisuudesta Jumalan missioon ovat vahvistuneet myös kansainvälisessä ekumeenisessä keskustelussa. Ekumeenisen liikkeen vanha näky kirkkojen näkyvästä ykseydestä asetetaan siinä avarampiin kehyksiin. Sovintoa haetaan ja rauhaa rakennetaan tällöin koko ”asuttuun maanpiiriin” (*oikoumene*) eikä pelkästään kirkkojen välille.

Jumalanpalvelus ja lähetys, messu ja missio, läpäisevät näin toisensa sekä toiminnallisesti että olemuksellisesti. Silti samalla, kaiken aikaa, Jumalan henki myös ”puhaltaa missä tahtoo” – emmekä tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Jotain varsin tuttua häivähtää siksi sanoissa, jotka viime vuosisadalla elänyt elokuvantekijä Andrei Tarkovski kuuluu lausuneen: ”Ei ole mahdollonta, että yksittäiset teot, joita kukaan ei näe eikä ymmärrä, loisivat maailmaan harmonian.”

TIINA AHONEN

Kirjoittaja työskenteli vs. lähetysteologina Kirkon lähetystyön keskuksessa 1.9.2003–31.1.2004.

Gudstjänsten kallar och sänder ut

Evangelisation innebär att människan kallas till församlingssamfundet, alltså till evangeliet inflytelsesfär i gudstjänstgemenskapen. Ordet och sakramenten samt sångerna, bönen och symbolerna helar och stärker oss. De hjälper oss att inse trons verklighet och bli delaktiga i nyskapandet.

Evangelisationen skall inte vara självgod marknadsföring och får heller aldrig vara krigisk eller dömande. Den bör upplevas som hänsynsfull öppenhet och avspeglar jämbördighet med nästan. En gästfri offentlig gudstjänst är det bästa redskapet för evangelisation. Det väsentliga är att liturgin är stimulerande, att predikan berör åhörarna och att gudstjänsten genomförs på ett människonära sätt och vid rätt tidpunkt.

Mission innebär att kyrkofolket skickas ut för att tjäna i vardagen under den kommande veckan. Församlingsmedlemmarna sänds ut för att bära sitt samhällsliga ansvar och lindra det gemensamma lidandet både nära och fjärran. I tiderna gavs i slutet av nattvardsgudstjänsten en utgångsuppmaning som lød "ite, missa est" dvs. "gå, ni är utsända". Denna uppmaning gav senare namn åt hela gudstjänsten, som började benämnas mäsä (*missa*).

Utgångspunkten för missionen är vid närmare eftertanke tudelad. Den utgörs på en gång av helgdagens hoppfulla utsikter och vardagens jordnära erfarenheter. Dessa utsikter och erfarenheter är sammanflätade. Församlingsmedlemmarnas kallelse är alltså lika väl att smälta i söndagens solsken som att leva mitt bland allehanda lidande, åskådningar och medmänniskor.

När vi genom dopet och nattvarden blir införlivade med den kristna kyrkan blir vi i sista hand anslutna också till den treeniga Gudens egen mission. En Gud med kraft till förändring är i sin egen mission livfullt i rörelse i sin skapelse genom omsorg, medlidande och frigörelse. En församling som dragits med i denna rörelse, blir ofrånkomligen en förändringsfaktor också i sin egen omgivning.

En Gud med kraft till
förändring är livfullt
i rörelse i sin skapelse.

Tanken på en Gud som har kraft till förändring och som på många sätt är i rörelse i skapelsen samt tanken på kyrkans delaktighet i Guds mission har blivit allt mera framträdande också i den internationella ekumeniska diskussionen. Den ekumeniska rörelsens gamla syn på kyrkans synliga enhet ges där en vidare inramning. Försoning söks och fred byggs då inom "hela den bebodda världen" (*oikoumene*) och inte endast mellan kyrkorna.

Gudstjänsten och utsändandet, mäsän och missionen, flyter sålunda in i varandra i fråga om såväl sin funktion som sitt väsen. Samtidigt blåser också Guds ande "vart den vill" – och vi vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Det finns därför något mycket välbekant i de ord som en filmregissör från senaste århundrade, Andrej Tarkovsky, påstås ha uttalat: "Det är inte omöjligt att enskilda gärningar, som ingen ser eller förstår, kunde skapa harmoni i världen."

TIINA AHONEN

Skribenten arbetade som t.f. missionsteolog vid Kyrkans missionscentral 1.9.2003–31.1.2004.

Messu on missiota

Jumalanpalvelus on missionaalisen kirkon ehtymätön elämänlähde.

Luterilaisen Maailmanliiton valmisteilla olevassa lähetytdokumentissa käytetään kahta termiä, jotka ovat sukua toisilleen, mutta samalla kuitenkin eroavat selkeästi toisistaan. Toinen on *"missional"* ja toinen *"missionary"*. Edellistä käytetään, kun on kyse kirkon luonteesta, jälkimmäinen puolestaan tarkoittaa kirkon operatiivista työtä. Miltä maistuisi *"missionaalinen"* missionaarisen rinnalla? Siinä olisi siis kyse ennen muuta kirkon luonteesta lähetyksen kirkkona eli siitä, että lähetys on olennainen osa kirkon olemusta.

Missionaaliselle kirkolle lähetys ei ole ennen muuta sitä, mitä kirkko tekee ja saa aikaan. Sen sijaan Jumalan sanan valtuuttama ja Pyhän Hengen johtama missionaalinen kirkko on syvästi tietoinen siitä, että lähetys kuuluu sen olemukseen. Kirkko on *"jumalanpalvelusta viettävä, evankeliumia viestittävä, palveleva, parantava ja ekumeeninen yhteisö"*, sanotaan lähetytdokumentissa. Kirkon elämä uudistuu, kun lähetys kumpuaa esiin sen omasta olemuksesta raikkaan lähteen tavoin.

Evankeliumi – kirkon todellinen aarre

Wittenbergin linnankirkon oveen (1517) nau-laamissaan teeseissä Luther sanoo, että kirkon *"todellinen aarre"* on Jumalan armon ja kunnian kaikkein pyhin evankeliumi. Siitä on pidettävä kiinni. Evankeliumin elävän äänen on kaiuttava kirkossa kirkkaana.

Kun Pyhä Henki vuodatettiin Jeesuksen opetuslapsille ensimmäisenä helluntaina, Pietari julisti evankeliumia ristiinnaulitusta ja ylösnousseesta Jeesuksesta. Evankeliumia oli kuuntelemassa ihmisiä eri puolilta sen ajan tunnettua maailmaa. Kaikki saivat kuulla evankeliumin omalla äidinkielellään. Evankeliumi ja lähetys kuuluivat elimellisesti yhteen jo kristillisen kirkon syntymähetkellä. Jo silloin toteutuivat Paavalin sanat: *"Evankeliumi tuo pelastuksen kaikille, jotka sen uskovat, ensin juutalaisille, sitten myös kreikkalaisille."*

Kun omassa kirkossamme kyselemme, miten kirkko voisi uudistua ja miten lähetys uudistuisi, meidän on palattava siihen, mikä on kirkon kallein aarre. Meidän on nostettava evankeliumi Kristuksesta kirkkaana esille. Silloin ihmisissä syntyy pelastava usko. Ja Kristus lähettää sitten heidät viemään evankeliumia myös toisille.

Uusi tilanne ja oikea suvaitsevuus

Evankeliumista on pidettävä kiinni, mutta samalla on tarkattava sitä tilannetta, jossa evankeliumia välitetään. Juuri lähetys antaa kirkolle työkaluja työnsä kontekstualisoimiseen. Yhtäältä se avaa laajat näköalat kaikkialle maailmaan, toisaalta se panee analysoimaan oman paikalliskirkon ja paikallisseurakunnan elämää.

Ei tarvitse enää lähteä matkustamaan *"maan ääriin"* viemään evankeliumia niille, jotka eivät ole sitä vielä kuulleet. Eri uskontoja, kulttuureja ja rotuja edustavia ihmisiä asuu yhä enemmän keskuudessamme omalla kotipaikkakunnallamme. Mitä kirkon missionaalisuus merkitsee tässä tilanteessa omassa paikallisseurakunnassamme? Ehkä mielessä käväisee ajatus: Ei suinkaan vain sitä, että käännyttäisimme uusia naapureitamme kristityiksi? Eikö meidän pitäisi olla suvaitsevia heitä kohtaan? Eikö uskonnonvapauslakikin edellytä sitä meiltä?

Jukka Keskitalo toteaa kolumnissaan (Sun-nuntaisuusomalainen 21.9. 2003), että uskontojen välisissä suhteissa tarvitaan suvaitsevuutta.

Lähetys kuuluu
kirkon olemukseen

Missionaalinen kirkko on pyhiinvaelluksella oleva kirkko.

Philippe Gueissaz

Asian tekee kuitenkin hankalaksi se, että tätä sanaa käytetään aivan väärässä merkityksessä. "Suvaitsevana pidetään ihmistä, joka julistaa, että kaikki uskonnot ovat yhtä oikeassa ja että jokainen tulkoon uskollaan autuaaksi." Tällainen suvaitsevuus on toiselta nimeltään kaiken suhteellistamista.

Oikea suvaitsevuus rakentuu kahdesta elementistä. Yhtäältä siihen kuuluu avoimuus ja ennakkoluulottomuus, toisaalta terve itsetunto ja omasta kristillisestä perinteestä ja uskosta kiinnipitäminen.

Uskon syntyminen ei ole meidän vallassamme. Sen sijaan meillä on apostoli Paavalin mukaan kaksinainen tehtävä: Meidän on pysyttävä elämän sanassa ja meidän on pidettävä sitä esillä. Nämä molemmat sisältyvät Filippiäiskirjeen alkuperäiseen kreikankieliseen tekstiin 2. luvun 16. jakeessa. Kun pysymme elämän sanassa ja samalla pidämme sitä esillä, kirkko uudistuu. Loistamme – varmaankin tietämättämme – ympäristöömme evankeliumin valoa "kuin tähdet taivaalla". Apostoli itse voi Herran tulemisen päivänä "ylpeillä" siitä, että hän ei ole ponnistellut ja nähnyt vaivaa turhan vuoksi.

Emmauksen tiekirkko

Luterilainen Maailmanliiton tuleva lähetysasiakirja korostaa voimakkaasti lähetys- ja jumalanpalveluksen yhteenkuuluvuutta. Tämä näkyy ennen muuta siitä, että Emmauksen tien tapahtuma (Luuk. 24:13-49) on valittu asiakirjassa lähetysraamatulliseksi malliksi.

Jeesuksen ristiinkuolema ja ylösnousemus ovat jo takanapäin. Kaksi opetuslasta sanoi Jeesukselle, jota he eivät tunteneet: "Meidän hallitsemiehemme luovuttivat Jeesus Nasaretilaisen tuomittavaksi kuolemaan ja ristiinnaulittavaksi." Muutamat naiset joukostamme ovat saattaneet meidät hämmennyksiin. He eivät löytäneet haudasta Jeesuksen ruumista. Tullessaan pois haudalta "he lisäksi kertoivat nähneensä näyn: enkeleitä, jotka sanoivat, että Jeesus elää". Tämä oli se sanoma ristiinnaulitusta ja ylösnoussesta Jeesuksesta, jota Pietari ja toiset opetuslapset alkoivat helluntaina julistaa. Lähetys sai alkunsa.

On syytä kiinnittää huomiota siihen, että oli tiin kulkemassa tiellä. Se oli pyhiinvaellusta "toivotiellä", sillä Jeesus kulki sitä yhdessä kahden opetuslapsensa kanssa. Lähetysasiakirjassa liitytään tähän kuvaan: "Missionaalinen kirkko on

pyhiinvaelluksella oleva kirkko. Kirkko ei liiku vain paikasta toiseen, vaan myös nykyisestä tulevaan ja tästä ajasta Jumalan uuteen aiooniin”.

Emmauksen ”tiekirkossa” ylösnoussut Jeesus palveli ensin Jumalan sanalla. ”Hän selitti heille Mooseksesta ja kaikista profeetoista alkaen, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu”. Sana avautui. Perillä Emmauksen kylässä Jeesus palveli pientä seurakuntaansa aterioimalla yhdessä sen kanssa. ”Hän otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja antoi sen heille.” Tämä oli ratkaiseva hetki. ”Silloin heidän silmänsä aukenivat ja he tunsivat hänet”. Suoraan ehtoollisaterialta opetuslapset lähtivät viemään tovereilleen viestiä siitä, että he olivat kohdanneet ylösnousseen Jeesuksen.

Kertomus Emmauksen tien tapahtumasta on todella oivallinen raamatullinen malli lähetykselle. Sitä hallitsee alusta loppuun saakka ristiinnaulitun ja ylösnousseen Jeesuksen Kristuksen läsnäolo. Reaalipreesenssi on ominaista Raamatun sanan opettamiselle (saarnalle). Siinä Kristus tulee meidän luoksemme ja puhuu meille. Ehtoollisella reaalipreesenssi on luovuttamattoman keskeistä. Leivässä ja viinissä Kristus antaa meille itsensä.

Jumalan läsnäolossa

Koko messulle on ominaista kolmiyhteisen Jumalan läsnäolo. Se toteutuu, kun monin eri tavoin muistetaan Jumalan hyviä tekoja. Anamneesissa, muistamisessa ne nykyistyvät. Paavali sanoo: ”Niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tästä maljasta, te siis julistatte Herran kuolemaa, siihen asti kun hän tulee” (1. Kor. 11: 26). Lutherin mielestä ehtoolliselle sopii hyvin nimeksi ”Memoria Domini”, Herran muista-

Kohti Jumalan aionia

minen. Risto Ahonen toteaa missiologiassaan osuvasti, että ehtoollinen on Herran kuolemaa julistaessaan itsessään missionaarinen.

Onkin tärkeää oivaltaa, että koko messu on perusolemukseltaan missionaarinen — tai missionaalinen. Se näkyy monin eri tavoin myös sanaosassa, sen virsissä, lukukappaleissa ja evankeliumin saarnassa. Yhteinen esirukous konkretisoi näkyvällä tavalla messun missionaalisuuden. Se luo sillan paikallisseurakuntien välille eri puolille maailmaa.

Jumalanpalveluksen päättyessä seurakunta virittää vielä kerran Jumalan ylistyksen ja ottaa vastaan siunauksen. Sitten onkin lähettämisen vuoro: ”Lähtekää rauhassa ja palvelkaa Herraa iloiten.” Viekkää sanomaa ylösnousseesta Herrasta kaikkeen maailmaan, niin kuin aikanaan ne kaksi Emmauksen tien kulkijaa. Älkää pelätkö. Herra on teidän kanssanne.

Yhteinen jumalanpalvelus on missionaalisen kirkon ehtymätön elämänlähde. Olisiko juuri siinä sen jatkuvan uudistumisen salaisuus?

YRJÖ SARIOLA

Artikkeli on lyhennelmä juhlaesitelmästä dosentti Risto A. Ahosen 60-vuotisjuhlaseminaarissa Helsingissä 20.11.2003.

”Vaikka kuinka on uudistettu, vika ei ollutkaan kaavoissa ja musiikissa. Tarvitsemme uudistusta myös kieleen ja siihen tapaan, millä puhutaan. Jumalanpalveluksen sosiaalinen puoli on köyhtynyt. Puuttuu luontevuutta ja persoonallisuutta.”

”Tuomasmessut eivät voi korvata päiväjumalanpalveluksia. Mutta niissä on löydetty jotain, josta voisi ottaa oppia. Tarvitaan lämpimämpää tapaa, millä jumalanpalvelukset toimitetaan.”

”Paljon on tehtävissä, mutta aika alkaa olla vähissä. Jumalanpalveluksiin osallistuu yhä vähemmän ihmisiä. Jos tuodittaudutaan siihen, että nyt on uudistettu ja kaikki on tehty, tehdään paha virhe.”

Emeritusarkkipiispa John Vikström Askel-lehdessä, helmikuu 2004

Emmauksen tiellä

Kertomus Emmauksen tien kulkijoista (Luuk. 24: 13-35) asettaa lähetyssajattelun haasteiden eteen. Kertomuksen haastavuus koskee erityisesti käsitteitä lähetystyön menettelytavoista.

Emmaus-teksti esittää toimintamallin, jota leimaa tutkiva ja välittävä ote. Mallissa lähdetään liikkeelle todellisuuden näkemisestä. Sen jälkeen todellisuus arvioidaan raamatullis-teologisin perustein. Lopuksi siirrytään toimintaan todellisuuden muuttamiseksi. Tämä toimintamalli ja teologinen tulkintakaavio, kansanopetukseen yhdistettynä, on jo pitemmän aikaa innoittanut ja muovannut seurakunnallista viranhoidtoa Latinalaisessa Amerikassa. Menettelytapaa voisi soveltaa laajemmin myös lähetysskäytäntöihin.

Emmauksen tien toimintamallissa lähtökohdiana eivät ole sanat, puheet tai kaunokieliset ilmaisut. Yhteyden luomisen perustana on yksinkertainen ruumiillinen läsnäolo. Se on yhteisvastuullista läsnäoloa, joka johtaa yhteisvastuulliseen kuunteluun. Menettelytapa on luottamusta herättävä, ja sen myötä kulkijat tuntevat itsensä vapaitsi rikkomaan hiljaisuuden ja jakamaan surunsa.

Läsnäolon ja kuuntelun lisäksi Jeesus esittää apukysymyksiä, jotka saavat kulkijat puhumaan pitkin matkaa. Hän ei väitä eikä tuomitse, vaan kyselee joskus päivänselviäkin asioita. Nämä kysymykset vapauttavat kulkijat puhumaan omilla sanoillaan, tutkimaan todellisuutta ja tekemään paikannukset vallitseviin oloihin. Näin he päätyvät lausumaan julki näkemyksensä todellisuudesta ja rakentamaan tietoa, joka kumpuaa todellisesta läpi eletyistä kokemuksista.

Jeesus siis aloittaa yhteisvastuullisen kulkunsa kuuntelemalla elämäntarinoita. Yhdessä kulkeminen taas johtaa yhdessä tietämiseen ja yhdessä elämiseen eli unelmien ja toiveiden alituisen jakamiseen. Carlos A. Dreher puhuu samasta asiasta todetessaan, että käytäntö avaa silmät ja teoria lämmittää sydämen (*The Road of Emmaus*, São Leopoldo: CEBI, 2004). Emmauksen tien mallissa teologia on siis vasta toisen vaiheen toimintaa. Siinä kokemus ja historiallinen konteksti (eli yhteiskunnalliset, kulttuuriset, poliittiset ja taloudelliset olot) kutoutuvat verkostoksi, josta versovat keskustelun ja pohdinnan aiheet, lähetys mukaan lukien.

Jeesuksella on myös uskallusta poistua näkyvistä hetkellä, jolla opetuslasten silmät aukeavat. Tämäkin seikka haastaa asenteiden tarkistukseen. Toimintamalli kannustaa uskomaan asiat niiden ihmisten käsiin, jotka elävät suorassa osallisuudessa yhteisöönsä. Näin otetaan yksi askel lisää kohti keskinäistä luottamusta, samaan tapaan kuin vanhempi sallii lapsensa ottaa askeleita itse, kaatumisten ja kompastelujenkin uhalla. Näkyvistä poistuminen johtaa kumppanuuteen, jossa kulkijat jäävät keskenään puntaroimaan todellisuuden laatua. Heistä tulee itsenäisiä toimijoita todellisuuden tunnistajina ja kriittisinä arvioijina sekä tiedonhankinnan ja valtasuhteen uudistajina.

Kullakin ihmisellä ja ihmisryhmällä on oma tiensä. Täysimittainen kansalaisuus merkitsee valtuuksia nimetä ja erotella reitit, tarkistaa suunnat ja tehdä valinnat. Jakaminen, yhteisvastuu ja keskinäinen luottamus koetellaan yhä uudelleen erilaisissa elämäntilanteissa, kotona ja tien päällä. Jakaminen, yhteisvastuu ja keskinäinen luottamus ovat myös omiaan edistämään, elvyttämään ja vahvistamaan vuoropuhellevaa lähetysskäytäntöä.

ELAINE GLECI NEUENFELDT
KÄÄNNÖS: TIINA AHONEN

Kirjoittaja on Brasilian luterilaisen kirkon pastori ja Luterilaisen maailmanliiton lähetyssasiakirjakomitean jäsen.

Paavalin jalanjäljissä

Kun Saul eli Paavali 30-luvun alussa lähestyi Damaskosta Syyriassa ja sai lähellä kaupunkia kohdata ilmestyksessä Jeesuksen, kaikki muuttui hänen elämässään (Ap.t. 9). Kolmen päivän päästä Ananias tuli sokaistuneen Saulin luo Juudaksen taloon, pani kätensä hänen päälleen ja niin Saul sai näkönsä takaisin. Herralta tulivat Saulia koskevat sanat: "...minä olen valinnut hänet aseekseni, tunnustamaan nimeäni maailman kansojen ja kuninkaiden ja myös Israelin kansan edessä."

Kun olen saanut kävellä Damaskoksessa apostoli Paavalin jalanjäljillä Suorallakadulla, käydä Ananiaksen talon kohdalla sijaitsevassa kappelissa, mennä paikalle, jossa hänet yöllä laskettiin korissa muurin yli pakoon vainoojiaan, ja ajatella hänen täältä käynnistynyttä julistustoimintaansa, hämmästelen yhä uudelleen evankeliumin leviämisen historiallisia vaiheita. Paavalin elämäntyö ei rajoittunut Aasiaan, vaan suuntautui lähetysmatkoilla Eurooppaan. Minkälaiseen monikulttuuriseen maailmaan hän silloin oikeastaan saapui?

Antiikin ajanjakso (n. 1000 eKr. – 529 jKr.) on ylitsevuotavan täynnä jumaltaruja, uskonnollisia kultteja, monenlaisia filosofisia koulukuntia, merkittävää tutkimusta, monen alan kulttuurivaikutteita ja maailmaa muuttaneiden hallitsijoiden sekä kansojen keskinäisten taistelujen historiaa. Tähän ajanjaksoon ja kulttuurivaiheeseen sisältyy myös kristinuskon leviäminen Makedonian kautta Eurooppaan. Siksi liikkuminen myös Kreikassa nimenomaan Paavalin jalanjäljillä kannattaa. Osallistuin viime syyskuussa lomallani koulutusmatkaan, jolla dosentti Kai Peltonen kirkon koulutuskeskuksesta toimi asiantuntijana.

Perehtyminen Akropoliin ja Areiopagiin (Areelle pyhitetty kukkula) johtaa heti syvälle Ateenan historiaan. Akropolis on muurien ympäröimä yläkaupunki, jossa kriisitilanteessa saattoi hyvin puolustautua. Vuonna 800 eKr. Akropolis eriytyi jumalten palvonnalle pyhitetyksi alueeksi. 500-luvulla jKr. Parthenon ja Erekh-teion muutettiin kristilliseksi kirkoksi. Areiopagi on Akropolin juurella sijaitseva paljas kallio,

jossa antiikin aikana kokoontui tuomioistuin. Apostoli Paavali rantautui Euroopan puolelle saavuttuaan Makedoniaan ja ehti matkallaan pohjoisesta etelään Ateenaan jo vuonna 49. Ateenan Areiopagilla hän piti tunnetun puheensa tuntemattomista jumalista (Ap.t. 17: 16-34) ja perusti seurakunnan. Tuossa tilanteessa evankeliumi kohtasi Kreikan filosofian ja monet uskonnot. Tästä kohtaamisesta juontuu myös se tosiasia, että kristinuskko ja kreikkalainen ajattelu muodostivat tulevana vuosisatoina eurooppalaisen ja länsimaisen kulttuurin yhteisen perustan ja keskeisen arvomaailman.

Korintin kanavan ylittäminen merkitsee samalla siirtymistä Peloponnesoksen niemimaalle. Paavali kävi Korintin synagogassa keskustelua juutalaisten kanssa ja perusti tänne kristillisen seurakunnan (Ap.t. 18), jolle myös kirjoitti useita kirjeitä.

Paavali tuli toisella lähetysmatkallaan vuonna 49 Filippiin (Ap.t. 16:11-40). Julistustoiminta johti ensimmäisen eurooppalaisen, Lydyia purppuramyynnin, kastamiseen. Kastepaikalle joen varteen on pystytetty tästä kertova pieni muistomerkki. Paavali perusti sinne myös seurakunnan. Filipissä on nähtävissä luola, jossa Paavalin ja Siilaan oletetaan olleen vankeudessa.

Kreikka on kristillisen lähetystehistorian ja länsimaisen kulttuurin tietämyksen lisäämisen kannalta ohittamaton kohde.

TIMO VASKO
kirkon lähetysteologi

Virsi viestinviejänä

Musiikki antaa sanalle siivet, ylittää rajoja ja löytää tien ihmisen sieluun. Musiikista voi tulla myös lähetystyöntekijä.

Aiheeni ”jumalanpalvelusmusiikki ja lähetys” on innostava, sillä lähetys on sydämen ilon pulppuamista soitoksi ja lauluksi Jumalalle. Lähetys on myös ihmisen hädän ja tuskan ilmaistamista, yhteyden rakentamista murheen laaksossa toiseen lunastettuun ihmiseen. Musiikki on kehto, joka keinuttaa meitä luotuja ja lunastettuja samassa tahdissa. Sävellyksiä on tuhansia, rytmit vaihtelevat ja sävellajien määrästä ei voi edes puhua, koska elämä on niin moninainen.

Jumalanpalvelus on mahdollisuus ilmentää kristittyjen yhteyttä ja yhteistä ylistystä Taivaan Isän edessä. Viimeaikaiset uudistukset ovat rautaneet ovia niihin moniin mahdollisuuksiin, joita kristillinen liturgia voi tarjota uskovien yhteiselle ylistykselle ja rukoukselle. Jumalanpalvelus on luonteeltaan universaalia samalla kun se on myös tilannesidonnaista ja yksityistä ihmistä lähelle pyrkivää. Samanlaista on musiikki, universaalia ja henkilökohtaista yhtä aikaa.

Musiikin avulla voidaan jumalanpalvelusta värittää, rikastuttaa ja avartaa suuresti. Käsikirjaan sisältyvät, kirkon hyväksymät varsinaiset messusävelmät ovat tyypiltään klassisia ja suomalaisia. Ne palvelevat hyvin tekstin kantamisessa seurakunnan keskelle. Osa kirkkoväestä toivoo kuitenkin myös toisenlaista musiikkia.

Esimerkiksi Tuomasmessu ja monet nuorten gospelmessut ovat osoittaneet, miten suuri vaikutus musiikilla on. Kun lähetysten, ihmisen tavoittamisen ajatus on läpitunkeva ja kun seurakuntalaiset ovat erilaisia, tarvitaan evankeliumin käyttöön monenlaista musiikkia. Musiikin ammattilaiset, jollainen en itse ole, voisivat kertoa jännittäviä juttuja musiikin matkasta ihmisen sieluun ja toisaalta maasta toiseen, jolloin musiikista on tullut lähetystyöntekijä. Musiikki antaa sanalle siivet. Musiikki voi myös kutsua ihmisen sanoisinko ulkoa sisään, vieraantuneisuudesta tuttavallisuuteen ja turvallisuuteen.

Myös virallisen jumalanpalveluksen puitteissa on mahdollista laajentaa musiikkivalikoimaa eri tyyliin kuoromusiikin, ryhmien, solistien, alkusoittojen, eri soittimien ja vastausmusiikkien kautta. Luterilaisen jumalanpalveluksen ehkä keskeisin musiikkimuoto on seurakuntavirsi.

Lähetys ja pääsiäinen

Itselleni pääsiäinen on suuri lähetysten juhla. Viestin vieminen alkoi tyhjältä haudalta. Lähetyskäsken antoi Ylösnoussut Herra. Kun allekirjoittaneella oli virsikirjatyössä mahdollisuus pieneltä osalta vaikuttaa virsien sisältöön, halusin painottaa pääsiäistodellisuutta. Kirjoittamani virsi ”Pääsiäisen kirkas aamu koittaa (VK 91) nousee elämän ihmeestä, Jumalan pelastusteosta Kristuksessa, valosta ja elämästä. Aivan elimellisesti tämä johtaa lähetykseen: ”Jeesuksemme haudan suulta viedään / viesti kauas, maitten ääriin saakka: / Herra elää, hän on keskellämme, / Kristus on ylösnoussut!”

Virressä oleva Ahti Kuorikosken uusi sävel-

**Musiikki – universaalia
ja henkilökohtaista**

Musiikki on kehto, joka kuljettaa meitä luotuja ja lunastettuja samassa tahdissa.

Philippe Gueissaz

mä tuo tekstiin valoa ja energiaa. Lähetys on duuriasia! Kristillinen lähetys kaikkineen on kuin huuto: "Kristus on ylösnoussut!"

Lähetys tulee ilmi myös muissa pääsiäisvirsissä, kuten lasten virressä "Lensi maahan enkeli" (88), Gerhardtin virressä "Maailman ääriin kaikukoon riemuinen sanomamme" (86) tai reformaatioajan virressä "Nyt ylistämme Jumalaa" (85, ks. 5.säk). Norjalaisen Elias Blixin virsi "O nouse, aurinkomme" on monissa kohdin kuin sisar K. V. Tammisen perinteiselle lähetysvirrelle "Maan ääriin asti, Herra" (424).

Pääsiäinen on myös tanskalaisen Hans Adolf Brorsonin virren "Soi, riemuviesti Jumalan"

(419) ja englantilaisen Fred Kaanin virren "Moin kielin keskeltämme" (449) lähtökohtina, vaikka ne onkin sijoitettu muihin osastoihin virsikirjassa.

Niin messun kuin virsikirjan uudistamisessa haluttiin vahventaa palvonnan osuutta. Tässä mielessä aivan nappiin osuu yhteyden ja lähe-tyksen virsi 449. Sen viimeinen säkeistö kuuluu: "Uudeksi luo kaikki, Herra, / kylvä toivo pelkääviin. / Saimme näyn ja kutsumuksen / Ylösnousseen askeliin. / Todistamme palvellen / seuraajina Kristuksen." Tätä virttä lukies-sani kuulen jo kotona urkujen äänikertojen kirkkaat valinnat, sointujen sinfonia kasvaa ja rytmi vie joutuisasti eteenpäin. Mutta samalla siinä on nöyrää rukousta, jota todistaja lähellä ja kaukana tarvitsee: "Anna loistaa meissäkin Isän kuvan kirkkaammin".

Uudet sukupolvet, uudet rikkaudet

Ruotsalaisen Siri Dahlquistin kirjoittama "Taas uudet kielet vievät sanomaa" (427) on yksi hienoimpia uusia virsiä. Se kuvaa kristillisen sanoman pohjatonta rikkautta. Evankeliumissa on täysi totuus ja elämä. Se perustuu sovitukseseen. On kyse lahjasta. Tämä autuuden

**Lähetys on
duuriasia!**

Pääsiäinen on lähetysten suuri juhla. Lähetysvirret kertovat valosta ja elämästä.

Philippe Guerssaz

lähde on avoin ja ehtymätön. Siitä saa ammentaa yhä uudelleen, saa tarjota, saa kutsua toisia juomaan.

Eikö juuri tämä ole lähetysten ja lähettien ihmeellinen kokemus? Keskellä työtä ja vaivaa, antamista ja uhraamista koetaan, että Jumalan virta on vettä täynnä. Armo on uusi, Jumalan rakkaus kantaa ja rukouksia kuullaan. Siksi tämän Golgatan lähteen ympärillä on liikettä. ”Taas uudet kielet vievät sanomaa”, yhä uudet ihmiset oppivat sanomaan ”Isä meidän” ja ylistämään Kristusta.

Kaksisuuntainen lähetysnäky

Vanhoissa virsissä heijastuu 1800-luvun lähetysajattelu eli yhdensuuntaista toiminta, täältä kristikunnasta pakanamaille. Sellainen on asenteemme usein, vaikka emme sitä itse huomaa. Virsikirjaa laadittaessa komitea keskusteli usein tästä ja siihen tarvittavasta muutoksesta. Jumalanpalvelusuudistuksen aivan keskeisiä korostuksia oli dialogiluonne.

Anna-Maija Raittilan kirjoittamassa lähetysvirressä ”Kiitos suuren kuninkaan” (428) on kuvattu lähetysten kaksisuuntaista liikettä. ”Toinen toista tarvitsee”. Runoilija sanoo, että

heikot ovat vahvoja, että aarteet on kätkeyty Kristukseen. Lähetys ei perustu hoputtamiseen vaan siihen, että Kristus antoi kaikkensa (Kol 1: 14-20, 2.Kor.8:9).

Golgatan evankeliumi

Rovasti Kauko Veikko Tammisen tunnettu lähetysvirsi ”Menkää maitten ääriin asti” (Vk 426) on otettu Siionin kanteleesta. Laulu on evankelisen herätysliikkeen Japanin-lähetysten innostavien alkuaikojen hedelmää. Pääsiäisenä v.1911 pidettiin Helsingissä Kallion rukoushuoneessa lähettien siunaamisjuhla. Rukoushuone,

Yhä uudet ihmiset oppivat sanomaan ”Isä meidän” ja ylistämään Kristusta

nykyinen Pyhän Sydämen kappeli, oli tupaten täysi. Tilaisuutta varten K.V. Tamminen oli muutamia päiviä aikaisemmin kirjoittanut lähetyslaulun ”Menkää kaikkeen maailmahan”. Se julkaistiin Autuus pakanoille -lehdessä. Siinä Tamminen lauloi: ”Menkää, menkää kansat kaikki / sovitti jo Karitsa. / Kaikki synnit maailmalle / anteeksantoi Jumala. / Tätä rauhan sanomaa / kansat kuulla halajaa.”

Myös virsi 164 korostaa samaa perusteemaa: ”Kansoista kooten yhteen hän uhriverellään...” (säk.2). B. Waldisin virsi sanoo, että pelastuksen sanoma on vietävä maailman ääriin (Vk 172).

Afrikan ääniä

Valitettavasti virsikirjaamme on saatu vain vähän virsiä lähetyskentiltä. Yksi sellainen virsi on ”Sä käskit Herra, valona” (435). Se on 2.9.1985 Namibiassa kuolleen Gabriel Taapopin virsi vuodelta 1949. Sävy Vilkun ja Pauli Vaalaksen toimesta se saatiin vuoden 1963 lisävihkoon. Virren taustalla on Jeesuksen vuorisäärän sanoma ja opetus.

Samoin Namibiasta on Helena Shuuladun (avioituneena nimellä Muhongi) virsi ”Isä Jumala” (Vk 603), jonka lähetystyöntekijä Aune Hirvonen suomensi. Anna-Maija Raittila muokkasi runoasua. Siinä on tuotu konkreettisia asioita ja tunteja seurakunnan esirukoukseen. Tätä on käytetty juuri jumalanpalveluksen kirkkorukouksena Afrikassa. Meillä siitä on usein tehty messun esirukouksen toistuva välisäe, jonka seurakunta laulaa.

”Soi kiitosvirsi kerran kedolla paimenten” (425) puolestaan on juutalaislähetysten virsi. Ei niitäkään liaksi ole.

Lähetysten apostolisuus

Syntyajaltaan vanhimmat lähetysvirret korostavat apostolisuutta. Se on keskeinen teema Mikael Agricolan virressä ”Nyt soikoon taivas kiitostaan” (420). Samoin 1400-luvun hymnissä ”Apostolinsa maailmaan” (418), joka on myös helluntaivirsi ja kirkko-teeman virsi. Kristus lähetti apostolit maailmaan saarnaamaan, opettamaan ja kastamaan (Matt.28:19-20).

Lähetys merkitsee myös ahdistusta, vaivaa ja pilkkaa, jota maailma osoittaa Herran todistajaa

kohtaan. ”Ei maailmalta milloinkaan saa sanan saarna kiitostaan” (420:7). Lähetys on nisunjyvän tietä (Joh.12:24-26). ”Siemen maahan haudataan tähkäpäitä kasvamaan”, lauletaan virressä 428.

Vk 418:4 pohjautuu Matteuksen tekstiin ”Teidät viedään maaherrain ja kuningasten eteen minun tähteni”, mutta ”älkää huolehtiko, miten tahi mitä puhuisitte, sillä teille annetaan sillä hetkellä, mitä teidän on puhuminen. (Mt10:18)” Siksi on turvallista veisata: ”vaikka veisit syviin vesiin taikka laaksoon pimeään” (KV. Tamminen virressä 426:5).

Yhteyttä etsimässä

Virsikirjaan saatiin tarpeellinen osasto Yhteys. Sen virret 444-454 ovat hyvin lähellä lähetysaihetta. Lähetys on yhteyden rakentamista. Eritäin tunnettu ekumeeninen virsi ”Ei itää eikä länttäkään” sanoo: ”Olemme yhtä perhettä / kaikista kansoista / ja taivaan Isää tahdomme / kuin Kristus palvellessa”. (Vk 448). Yhteys ei ole ihmistekoista, vaan Jumala itse kutsuu maan ääristä rikkaita ja köyhiä samaan pöytään (Vk 452).

Yhteyksivirissä on vahva Johanneksen evankeliumin pohja. Koska Kristus on maailman valo, evankeliumia ei voi eikä saa rajata (Vk 447). Yhteydestä ja lähetyksestä laulaa kauniisti uusi virsi ”Liekkejä on monta” (454). Sen taustalla on Joh. 15:1-5 kuva viinipuusta ja Room.11:17 puhe oksista, joita juuri kannattaa. Meidät on oksastettu oikeaan viinipuuhun Kristukseen. Siksi laulamme, siksi kokoonnumme yhteen, siksi teemme lähetystyötä.

SEPPO SUOKUNNAS

Kirjoittaja on TT, dos., Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen toiminnanjohtaja ja lähetysjohtaja ja toiminut mm. virsikirjakomiteassa.

Dialogi on matkaa

Syyrian suurmuftin poika H.E Sheik Salah Kuftaron sanat teekupin ääressä Damaskoksessa olivat hunajaa korvilleni. Hän totesi, että kaikkien on yhdessä edistettävä rauhanomaista kohtaamista uskonnollisen veljeyden nimessä. Hän korosti, että tätä uskontojen vuoropuhelua on harjoitettava myös ruohonjuuritasolla, ei vain uskonnollisten johtajien huippukokouksissa.

Ei sekään riitä, että kohdataan joskus jossakin, vaan ihmisten on elettävä dialogia todeksi jokapäiväisessä elämässään. Tästä arjesta sain välähdyksen Suomen ev.lut. kirkon uskontodialogimatalla. Vuoropuhelu näyttäytyi Syyrian erämaassa kiihtymämme ylös jesuiittaisa Paolon ekumeeniseen, niin miesten kuin naisten asuttamaan luostariin.

Pace-lippua liputtava Deir Mar Musan luostari luo ystävällisiä suhteita paikallisiin muslimeihin. Aito kohtaaminen on viitoittanut tietä yhteiseen tutkiskeluun. Isä Paolo näkee, että meidän tulee oppia luopumaan ylimielisestä pyrkimyksestä saada muut ymmärtämään meitä. Sen sijaan meidän tulee lisätä omaa ymmärrystämme niin itsestämme kuin muistakin. Tämä vaatii vaikeu-
nemista — ehkä karua erämaata, jotta kaikilla aisteillaan huomaa edes hetkeksi kaikkein olen-
naisimman.

Isä Paolo korostaa vieraanvaraisuuden merkitystä elämän tarjoajana. Hänen puheensa saa miettimään mestarini sanoja palvelemaan eikä palveltavaksi tulemisesta. Me itse valitsemme tavan olla toistemme kanssa — tavan, miten yhdessä elämme. Kanssakäyminen, joka alkaa myötätuntoisella kuuntelemisella, kuljettaa meidät rajoittuneiden näkökulmien yläpuolelle — aivan kuin nousisi polkua ylös kallionkielekkeellä olevaan Deir Mar Musan luostariin. Läsnäolo paljastaa moninaisuutta ympärillämme, niin itsemme kuin toisissa.

Luostarissa viljellään perinteisesti myös tietoa. Syvä uskontodialogi vaatii uskontojen perusteiden tuntemista, joka nousee kiinnostuksesta niin oman kuin toisen vakaumuksen lähteisiin. Kiitän siitä, että kirkossani on ihmisiä, joilta on löytynyt tätä kiinnostusta sekä suurta sitoutumisen taitoa, kärsivällisyyden hyvettä ja viisautta lähteä luomaan suhteita Libanoniin ja Syyriaan. Todellinen dialogi on jatkuvaa. Se on prosessi, joka ottaa aikansa ja vaatii luottamuksen rakentajia.

Illoitsen suunnattomasti siitä, että kirkon de-

legaatiosta puolet oli naisia ja mukana oli myös ruohonjuuritasolla toimivaa, maahanmuuttajatyössä olevaa väkeä. Kokoonpano viesti dialogin laajenemisesta, demokratiasta ja tasa-arvosta.

Viime aikoina olen syventynyt Franciscus Assisilaisen sanomaan. Hän todisti elämällään kokonaisvaltaisesti Jeesuksesta saarnaten myös Babylonian ja Egyptin sulttaanille. Tämän päivänkään kohtaamisissa kristitty ei voi unohtaa lähetyскеhotusta, mutta hän voi oppia jakamaan omaa vakaumustaan entistä rakentavammassa ja toista kunnioittavammassa hengessä. Kun ei pyri täyttämään tilaa vain omilla ajatuksillaan ja puheillaan, aistii erämaan tuulenkin syvemmin.

Uskontodialogi on itsessään matkaa. Mitä enemmän saa tietää, sen tietämättömämmäksi tuntee ja mitä enemmän todellisuus näyttää itseään, sen toivottomammaksi ja toivorikkaammaksi tulee samalla kertaa. Näin kävi myös itse matkalla.

Valitsin toivon selväksi voittajaksi. Kasvonsa näyttivät vierastamani uskonnolliset statussymbolit, patriarkaalinen valta sekä politisoitunut uskonnollinen retoriikka. Mutta näin myös lämmintä vieraanvaraisuutta, aitoa pyrkimystä yhteisymmärrykseen ja rauhanomaisen maailman rakentamiseen. Tässä toivoa virtaavassa liikkeessä yksikin pisara on tärkeä.

HEIDI RAUTIONMAA

Kirjoittaja on toimittaja ja Turun Uskontojen Foorumin ja URI:n Helsingin kristitty-muslimi -dialogiryhmän koordinaattori sekä kans.väl. dialogijärjestön URI:n globaalin neuvoston jäsen. (www.uri.org).

”Tapahtui jotain erikoista”

Missiomessu Ookayamassa

Nimeni on Akiko, asun Tokiossa Ookayaman aseman lähellä. Olen peruskoulun kolmannella luokalla, ja ikää minulla on kahdeksan vuotta. Koulussa on ihan kivaa, meillä on iso luokka, 35 oppilasta, ja tekemistä riittää: Olen jo oppinut kirjoittamaan 46 hiragana-, 46 katagana- ja 240 kanjimerkkiä. Tänä vuonna pitäisi vielä oppia 200 kanjimerkkiä lisää.

Ehdin vielä iltaisin leikkiä kavereiden kanssa, mutta 13-vuotias isoveljeni Akira on jo vähän kiireisempi, läksyjen kanssa menee aina yli puolen yön, ja koulun jälkeen hän käy lukion pääsykokeisiin valmistavilla äidinkielen, matematiikan ja englannin kursseilla. Viikonloppuisin aika kuluu jalkapalloharjoituksissa. Äitini sanoo hänelle usein, että nyt täytyy yrittää tosissaan, että saisi kokeista manntenin eli täydet pisteet, 100/100. Kuulemma kurssit ovat hyvin kalliita, ja sukulaiset häpeäisivät, jos hän ei pääsisi lukioon.

Ennen pelasin Akiran kanssa palloa, mutta nyt hän ei juuri puhukaan minulle, kun on niin kiire. Äiti on myös hiukan huolissaan, koska

Akira ei syö paljon ja on usein pahalla tuulella, mutta isä sanoo, että oikea mies ei valita, vaan täyttää velvollisuutensa, vaikka aikaa menisikin. Isäkin tekee pitkiä työpäiviä, viikolla en häntä juurikaan näe, koska hän lähtee aamulla kuu-delta ja palaa iltaisin yhdeltätoista. Sunnuntait hän nukkuu tai käy työkavereiden kanssa pelaamassa golfia.

Totuuden tie

Minulla on hyvä ystävä Ryoko, samalla luokalla, ja kuljemme koulumatkat yhdessä. Meillä on samanlaiset punaiset koulureput ja lakit, ja usein teemme koulun jälkeen läksyjä yhdessä. Pari viikkoa sitten hän kysyi, tulisinko hänen kanssaan sunnuntaina puoli yhdeltätoista Ookayaman kirkkoon. Hän oli käynyt ennen koulua tuon kirkon lastentarhaa, ja koulun alettua jatkanut pyhäkoulussa joka sunnuntai. Siellä opetettiin jostain Jeesuksesta ja laulettiin paljon kivoja lauluja. Nyt siellä olisi sellainen jumalan-

palvelus, johon erityisesti kaikki koulukaverit olisivat tervetulleita.

Lähdin mukaan, oli syyskuun 21. päivä, lämmintä ja aurinkoista. Sain vielä pukea kesämekon päälleni, ja jäätelöä teki mieli. Minua vähän jännitti, kun Ryokon kanssa menimme kirkkoon sisälle. Jätimme kengät eteiseen, ja pistimme sisätoissut jalkaan. Ystävälliset pyhäkoulunopettajat tervehtivät meitä ja opastivat meidät istumaan kirkkosaliin, joka oli aivan täynnä kaikenikäistä väkeä, ainakin sata ihmistä.

Salin etuosassa oli pitkä pöytä, ja nurkassa oli pienet pilliurut ja flyygeli. Kun kello tuli puoli yksitoista, alkoivat urut soida, ja ystäväni Ryoko oli saanut kunniatehtävän sytyttää alkajaisiksi tuon pitkän pöydän päällä olevat kynttilät. Sitten tulivat pappi ja pyhäkoulunopettaja, kumarsivat pöydän edessä ja aloimme laulaa. Jumalanpalveluksessa laulettiin paljon, ja erityisesti minulle jäi mieleen laulu, jossa kehoitettiin seuraamaan Jeesuksen tietä, joka on totuuden ja elämän tie.

Rakkautta ilman ehtoja

Pappi puhui ja rukoili moneen kertaan ja pyhäkoulunopettaja kertoi Jeesuksen seuraamisesta. Siinä kuulemma voi joutua kiusatuksi ja pilkatuksi, mutta seuraajalla on silti rauha sisällä, koska Jeesus rakastaa meitä ikään, rikkauteen ja koulumenestykseen katsomatta. Kuolemaakaan ei kannata pelätä, koska Jeesus on senkin voittanut. Puheen jälkeen tapahtui jotain erikoista: Osa väestä meni kirkon etuosaan ja he saivat pienen palan leipää ja joivat pienestä muovipikarista. Sitten meitä muitakin kutsuttiin. Hiukan sydän tykyttäen menin muiden mukana eteen seisomaan. Pappi pani käteensä pääni päälle ja sanoi: ”Jeesus siunatkoon sinua”. Silloin minusta tuntui oikein hyvältä ja tunsin itseni iloiseksi.

En oikein ymmärtänyt kaikkea, mitä siellä puhuttiin, mutta laulut olivat kivoja, ja ihmiset hyvin ystävällisiä. Taidan mennä toisenkin kerran, jos vain Ryoko huolii minut mukaansa. Haluan oppia lisää lauluja ja kuulla Jeesuksesta. Aivan erityisesti minulle jäi mieleen se asia, että Jeesus rakastaa meitä ilman ehtoja. Tarkoittaisiko se sitä, että vaikka en olisi sievä tai kokeista ei tulisi manntenia, niin silti Jeesus rakastaisi minua? Jos niin on, niin se täytyy kertoa isoveljellekin. Hänellekin voisi tulla parempi olo, kun ei aina tarvitsisi pelätä epäonnistumista.

MARTTI POUKKA

Kirjoittaja on Sanansaattajien aluesihtööri. Hän on pastori ja kanttori ja toiminut SLEY:n lähetystyöntekijänä Japanissa.

Lähetysseura ja Luterilainen maailmanliitto solmivat aiesopimuksen

Luterilainen maailmanliitto (LML) ja Suomen Lähetysseura ovat allekirjoittaneet aiesopimuksen, jonka tavoitteena on tehostaa osapuolten keskinäistä yhteistyötä. Sopimuksella vahvistetaan LML:n ja Lähetysseuran historiallista yhteistyöperinnettä, joka on liittynyt mm. lähetysteologiaan sekä kehitys- ja avustustoimintaan.

Yhteistyön alueina aiesopimuksessa mainitaan lähetystyö, kehitysyhteistyö, vaikuttamistoiminta, koulutushankkeet ja teologinen tutkimus. Osapuolten tavoitteena on, että Lähetysseura osallistuu parhaillaan uudistettavana olevan ohjelmayhteistyötä koskevan LML:n puitesopimuksen kehittämiseen.

Aiesopimus on voimassa, kunnes uudistettu puitesopimus allekirjoitetaan. Sen arvioidaan valmistuvan ensi vuonna. Puitesopimus säätelee LML:n ja sen yhteistyökumppaneiden keskinäistä yhteistyötä. Nyt voimassa olevan sopimuksen piirissä ovat lähinnä kirkkojen ulkomaisen avustustoiminnan järjestöt. Luterilaisen maailmanliiton tavoitteena on uudistuksen yhteydessä laajentaa sopijaosapuolten kenttää. Aiesopimus on ensimmäinen Lähetysseuran ja LML:n välillä. (KT/ SLS 10.2.2004 ju)

Toimitussihtööri väitteli

Kirkkomme Lähetys -lehden toimitussihtööri, TM Hanna Salomäki väitteli 6.2.2004. Onnittelut!

Väitöskirja ”Tosi Rakkaus Odottaa. Seksuaalieettinen nuortenliike Suomessa” kuuluu kirkkososiologian alaan.

Salomäki tutkii väitöskirjassaan Suomeen 1997 Yhdysvalloista levinnyttä liikettä, jossa nuoret sitoutuvat pidättäytymään esiaviolisista sukupuolisuhteista. Tutkimuksessa selvitetään liikkeen leviämistä, organisaatiota sekä ideologiaa. Väitöskirja käsittelee myös liikkeeseen sitoutumista sekä sitä, miten kansainvälistä liikettä on Suomen kontekstissa muokattu.

Väitöskirja tarkastettiin Helsingin yliopistossa.

Jumalanpalvelus – yhteinen ja erilainen

Jumalanpalvelus kuljettaa vuosituhantista yhteistä perintöä ja eri maiden kulttuurien omaleimaista uskonilmaisua.

Jumalanpalvelus on aina yhtä suuri, pyhä ja ainutlaatuinen, pidettiinpä se pilkkopimeän Afrikan taivaan alla Baobab-puun katveessa, keskiaikaisen kirkon jylhydessä, aamuauringon säihkyessä valkoisilta hangilta tunturikappelin pyhyyteen tai slummiutuneen pakolaiskylän pahvikattoisessa vajassa, Aasian miljoonakaupungissa.

Jumalanpalveluksessa läsnä ovat he, joille Kristus, Vapahtaja on elämän ainoa lähde, voima ja suunta: olivatpa he köyhiä tai rikkaita, mustia, keltaisia tai valkoisia, terveitä tai sairaita, onnellisia tai onnettomia. Läsnä on myös Jumalan sanan

opettaja, pastori, joka on saanut koulutuksen tehtävänsä.

Jumalanpalveluksessa on kuitenkin usein myös läsnä ihmisiä, jotka ovat läsnä vain fyysisesti. He istuvat mukana, mutta ovat ajatuksissaan muualla, pelkäävät tai ovat hengessään kuolleet. He ovat aivan erityisen arvokkaita kirkkovieraita. He ovat tulleet etsimään, vaikka eivät sitä kerrokaan. Heissä kulminoituu kontekstiaalisuus yksinkertaisimmillaan. He ovat jokasunnuntainen todellinen työemme, haasteemme Herrassamme. He ovat käytännön konteksti, asiayhteys, jota jokainen meistä teologeista tarvitsee. Konteks-

Thai-musiikkiryhmä säestämässä virsiä piispan installatiojuhlassa Thaimaan Luterilaisessa kirkossa syyskuussa 2003.

Kontekstuaalisuus – käytännön haaste

tualisuus ei ole vain jokin suuri ja ylevä käsite asiayhteyden ottamisesta huomioon teologisissa pamfleteissa vaan käytännön haaste, johon ehkä liian usein jätämme vastaamatta.

Tilanteessa tulisi pastorin myötä olla aina mukana myös Kristuksen kirkon 2000-vuotinen perintö ja tapakulttuuri, joka hioutuneena ja muotoonsa asettuneena kulkee voimana, osaa-misena ja ainutlaatuisen dokumentaarisena osana jokaista jumalanpalvelusta.

Monipuolista ilmaisua

Miten Jeesus opetti? Miten hän rukoili ja mitä hän opetti rukouksesta, ainoasta yhteydenpito-tavasta Taivaalliseen Isään? Minkälaisia julistami-sen keinoja hän käytti?

Ennen julkisen toimintansa alkamista Jeesus opiskeli, keskusteli ja väitteli. Hän ei lopettanut mitään näistä koskaan. Loppuun asti hänen elämänsä oli opillista kädenvääntöä, vastauksia kysymyksiin sekä korkean tason kannanottoja arjen suurista kysymyksistä, kuten ”Mitä tehdä, jos härkä putoaa kaivoon sapattina?”

Jeesus käytti laajasti ilmaisun skaalaa. Hän oli *storyteller* (tarinateatterin taitaja) ja *role-player* (näyttelijä). Hän puhui, huusi, raivosi, kaatoi pöytiä, paiski tavaroita ja oli vihainen. Mutta hän myös katsoi silmiin ja pyysi katsomaan ja kuuntelemaan.

Jeesus puhui ja keskusteli ihmisten kanssa paljon henkilökohtaisesti niin yöllä kuin päiväl-läkin, mutta esiintyi puhujana myös massatilai-suuksissa tuhansien ihmisten edessä. Hän puhui niin kuin se, jolla on valta. Toisaalta Jeesus opetti myös hiljaista ilmaisua varsinkin puhuttaessa Ju-malalle rukouksessa.

Jeesus kosketti ihmisiä, parantaen ja siunaten. Hän otti syyliin sekä suostui myös itse kosketet-tavaksi ja syleiltäväksi. Hän nautti hyväilystä ja suudelmista. Vastustuksesta huolimatta hän suostui niiden vastaanottajaksi.

Monen tiedemiehen ja tutkijan mukaan Jeesus myös todistettavasti tanssi aikansa tavan mukaan kuten kuningas Daavid omana aikanaan ja puhui tanssista kokonaisvaltaisen ilonilmaisun muotona.

Hän kirjoitti ajatuksen tasolla monta pie-noisnäytelmää ja asetti kuulijansa sitten niiden näyttelijöiksi ja odotti oikeiden vuorosanojen luomista kussakin uudessa tilanteessa. Esimerk-kejä ovat kertomukset laupiaasta samarialaisesta ja syntisestä naisesta.

Tunteet käytössä

Hyvän ystävänsä kuoleman edessä Jeesuksen valtasi syvä liikutus. Hän itki. Myös Jerusalemlia katsellessan Jeesus itki.

Hänessä oli voimaa ja määrätietoisuutta, mutta silti hän itki. Jeesuksen itku on meille lohdullinen tieto, se on merkki hänen inhi-millisyydestään. Jeesus itki avoimesti. Sekin on lohdullista – varsinkin niille, joilla tunteiden näyttäminen tai niiden esiin puhkeaminen kyöneiden muodossa on vaikeata, kiellettyä tai kasvojen menetykseen johtavaa.

Toisaalta Jeesus myös aiheutti kärsimysel-lään itkua niin äidilleen kuin Maria Magdalee-nallekin puhumattakaan muista, nimeltä mai-nitsemattomista ystävistään. Itkun olemuksen tuntien hän myös osasi ottaa vastaan itkeviä ja lohduttaa heitä.

Jeesus piti hyvästä ruoasta ja herkistä yh-teisistä ateriahetkidä ystäviensä seurassa, niin aamuauriongon kullatessa Gennesaretin kuin yläsalin iltahetken hiljaisuudessaakin. Jeesus teki ateriyhteydestä uskonyhteyden ja anteeksianta-misen symbolin.

Uusia merkityksiä

Jeesus oli oman aikansa ihminen. Hän pukeutui oman aikansa miehen pukuun ja jalkineisiin. Hän puhui äidinkieltään arameaa ja satoi pu-heensa ja allegoriansa oman aikansa kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Hän jakoi roolit aikakauteensa liittyen — joskin hän viittasi aina myös tulevai-suuteen ikään kuin antaen ymmärtää, ettei ole kyse hetkeen, aikaan eikä kulttuuriin sidotuista opetuksista, vaan ikuisista totuuksista.

Tämä yhteys ymmärretään varsin monivivah-teisesti maailmanlaajassa Kristuksen kirkossa.

On niitä, jotka hävittävät paikalliskulttuu-

Isä Meidän -rukous pantomiimisena pappisseminaarin opiskelijoiden johtamana piispan installaatiojuhlassa syyskuussa 2003.

Stephan Funke

rin kallisarvoista esineistöä tuhoten, polttaen ja kaatopaikalle kantaen ja myös heitä, jotka antavat uuden sävelen sydämeen, vartaloon ja käyttöesineistöön.

Kun Jeesus pesi opetuslastensa jalat, hän muutti tapahtuman sisällön. Halpa-arvoisesta tulikin arvostettu ja rakastettu. Kun Jeesus salli naisen avata hiuksensa miesten edessä, hän teki vallankumouksen oman aikansa kulttuurista ajatellen ja antoi naisen kauneudelle ja esteettisyydelle uuden sisällön Jumalan palvelemisessa. Monissa muissakin opetuksissaan, vertauksissaan ja viittauksissaan Jeesus viittaa Jumalan luoman kauneuden sekä kaiken mestarillisen osaamisen hyväksikäyttöön Jumalaa palveltaessa.

Kun Jeesus otti leivän, hän muutti sen sisällön syvämmäksi. Kun hän puolestaan nosti viinimaljan, antoi hän viinipuun hedelmällekin uuden merkityksen.

Jeesus käytti runsaasti oman aikansa puku-, ruoka- ja tapakulttuuria antaen niille uuden sisällön. Näin hän oli avaamassa tietä kaikille Jumalan luomille roduille ja kulttuureille antamaan osaamisensa ja lahjansa Jumalan

palvelemiseen.

Erilaisuudesta rikkautta

Vaikka kulttuurien rikkaus tuo jumalanpalveluksen muotokieleen erilaisuutta, ei vuosituhanien aikana hioutunut jumalanpalveluksen ydin siitä mitenkään kärsi, päinvastoin.

Liturgia on aina paitsi kirkkojen yhteyteen, myös niiden kulttuurien erilaisuuteen liittyvä jumalapalveluksen osa ja sellaisena sitä voitaneen pitää juuri erityisen arvokkaana luomuksena ja todisteena Jumalan luomakunnan suuresta rikkaudesta ja luotujensa osaamisen aarteistosta.

Kiitos ja ylistys raikukoon Jumalalle, kaikkia lahjoja ja aisteja käyttäen — niin Afrikan savannin savialttarin ääressä, arktisen lumikirkon jyhkeydessä kuin aasialaisen miljoonakaupungin slummikirkon vaatimattomuudessaan.

LILJA KINNUNEN-RIIPINEN

*Kirjoittaja on TT ja dekaani
Thaimaan Luterilaisen Kirkon Pappisseminaarissa
(Lutheran Institute of Theological Education, LITE).*

"Varustamme ihmisiä antamaan todistuksensa evankeliumista sanoin ja teoin arkipäivässä".

Philippe Gueissaz

Todistus ja vuoropuhelu kuuluvat yhteen

Kirkko osallistuu Jumalan missioon palvelemalla, julistamalla ja vuoropuhelemalla.

Jumalan missio on laajempi kuin kirkon rajat. Kirkko osallistuu Jumalan missioon todistamalla sanoin ja teoin Jumalan valtakunnan tulemisesta mitä moninaisimmissa olosuhteissa. Kirkon osallistuminen kolmiyhteisen Jumalan missioon pitää sisällään palvelun, julistuksen ja vuoropuhelun. Nämä ulottuvuudet kuuluvat yhteen ja ovat olennainen osa kirkon lähetystehtävää.

Lähetysten ymmärtäminen muutokseksi haastaa kirkot itsensäkin muutokseen, jotta niistä voisi tulla Jumalan muutosvälineitä moniuskontoisissa oloissa. Usko, jota tunnustamme, on luonteeltaan vuoropuhelevaa, ja vuoropuhelu on tärkeä todistamisen muoto uskonnollisesti

monenkirjavassa maailmassa. Kun kuuntelemme toisten vakaumuksia, voimme syventää omaa sitoutumistamme ja ymmärtää itsemme suhteessa toisiin eikä toisia vastaan (LML Curitiba). Emme myöskään voi osoittaa mitään muuta pelastustietä kuin Jeesuksen Kristuksen; samanaikaisesti emme voi asettaa rajoituksia Jumalan pelastavalle voimalle (KMN-WCME San Antonio).

Kohti sovintoa

Pyrimme etsimään tapoja, joilla voimme yhdessä toisinuskovien kanssa edistää oikeudenmukaisuutta, rauhaa ja luomakunnan eheyttä.

Pyrimme myös tutkimaan omaa uskoamme syvällisesti ja toisten uskoja myötätuntoisesti, jotta ymmärtäisimme paremmin uskontojen välisiä suhteita ja uskontojen välisen vuoropuhelun asettamia haasteita kristilliselle teologialle. Niin ikään pyrimme eri tavoin varustamaan ihmisiä todistuksen antamiseen ja vuoropuhelun käymiseen. Samalla pidämme mielessämme, että kristilliseen mission ja itseymmärryksen mukaisesti todistus ja vuoropuhelu kuuluvat yhteen.

Nykypäivän maailmassa poliittinen valta käyttää uskontoja liian usein ihmisten jakamiseen ja ristiriitojen lietsomiseen. Siksi on olennaisen tärkeää, että pyrimme oikeudenmukaisuuteen ja sovintoon toisinuskovien kanssa. Sovinto on keskeistä evankeliumille, jota julistamme: Kristuksessa Jumala on sovittanut koko luomakunnan. Siksi vuoropuhelu, joka edistää sovintoa luomakunnassa, on tärkeä tapa, jolla Jumalan missiota toteutetaan. Kristittyjen kutsumuksena on elää rauhassa kaikkien kanssa ja edesauttaa sovintoa toisinuskoviin nähden, luopumatta kuitenkaan kutsumuksestaan olla Kristuksen todistajia. Julistuksen ja uskontojen välisen vuoropuhelun suhde edellyttää kirkkoilta jatkuvaa tutkimusta ja keskustelua.

Kuuntelua ja todistusta

Sitoudumme itse ja kutsumme jäsenkirkkoja kuunteluun, katumukseen, rukoukseen, opiskeluun, todistukseen ja vuoropuheluun.

Kuuntelemme kristittyjä, jotka kuuluvat uskonnolliseen vähemmistöön alueellaan. Luomme tilaa huolten ja voimien jakamiselle kirkkojen kesken. Tunnistamme Jumalan läsnäolon merkkejä toisinuskovien joukossa. Kadumme sitä, ettei kirkko ole onnistunut näkemään kulttuureihin sisältyviä Jumalan hyviä lahjoja. Kadumme myös sitä, että kirkko on antanut tukensa ihmisten sorrolle ja hyväksikäytölle ja että kirkot ja yksittäiset ihmiset ovat riistäneet luomakuntaa.

Rukoilemme Jumalan mission, oman kirkkomme lähetyksen ja evankeliumille avautumisen puolesta. Pyydämme Pyhältä Hengeltä uudistusta ihmisille ja seurakunnille lähetyksen tähden. Edistämme katekismus- ja raamattuopetusta kirkkoissamme, jotta tuntisimme oman perintömme ja voisimme käydä vastuullista

vuoropuhelua toisten kanssa. Etsimme uusia tapoja elää kirkkona moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa olosuhteissa. Uudistamme jumalanpalveluskäytäntöjämme toimintaympäristöjä vastaaviksi.

Varustamme Jumalan ihmisiä antamaan todistuksensa evankeliumista sanoin ja teoin arkipäivässä ja yhteiskuntaelämässä. Kehitämme ja levitämme tapoja, joiden avulla uskontojen välisen vuoropuhelu ja todistus pidetään toisiinsa liitettyinä. Kutsumme muita uskomaan Jeesukseen Kristukseen. Pyrimme aktiiviseen vuoropuheluun, jota luonnehtivat yhteiselo sekä yhteinen kasvu keskinäiseen kunnioitukseen ja yhteisymmärrykseen. Toimimme yhdessä toisinuskovien kanssa ("diapaxis" eli toiminnallinen vuoropuhelu) maailman parantumisen puolesta rakentamalla sovintoa, rauhaa, oikeudenmukaisuutta ja parempia elinoloja Jumalan kaikille lapsille.

Ote Luterilaisen maailmanliiton 10. yleiskokouksen (Winnipeg 2003) viestistä. Lyhennys ja käännös: Tiina Ahonen

Vastuu maailmasta – yhteinen tehtävä

Lähetysseurien ja Kirkon Ulkomaanavun yhteyshenkilöiden yhteiset neuvottelupäivät pidettiin tammi-helmikuun vaihteessa Helsingissä. Suomen Lähetysseuran tiloihin kokoontui noin 250 kansainvälisen vastuun kantajaa. Tämä kirjoitus on yhden osallistujan kooste tapahtuman annista ja sen kirjoittamista ajatuksista.

Rakkauden pohja kaikkein vahvin

Sinä viikonloppuna taivaalta vyöryi lunta, Tasavallan Presidentti avasi yhteisvastuukeräyksen – jotta äidinrakkaus toteutuisi – ja kirkoissa saarnattiin Jeesuksesta, joka auttaa hädässä ja tyynnyttää myrskyn. Lähetyskirkon saarnassa Jeesus kuitenkin nukkuu, sillä häntä väsyttää. Äidit sen sijaan valvovat, vaikka heitäkin väsyttää. He valvovat, koska he rakastavat.

Jumalan äidin- ja isänrakkauden voimasta myös seurakunnissa valvotaan ja kannetaan vastuuta yhteisestä maailmasta. Jumala tahtoo siunata koko luomakuntaa. Hänen armonsa tunteminen tekee meistä armonvälineitä tähän maailmaan. Jotta saamamme siunaus tulisi siunaukseksi toisillekin, meidät laitetaan liikkeelle, jotkut jopa maastaan ja asuinsijoiltaan, niin kuin Abraham ja Saara.

Seurakunnissa on myös vähitellen vahvistumassa näky ja ymmärrys yhdestä missionaarisesta

ta kirkosta, joka on kokonaisuudessaan läsnä maailman ja luomakunnan kaikessa hädässä. Samalla kirkon kansainvälisen työn toimijoiden kesken on alettu hakea uusia yhteistyön muotoja.

Vertauskuva hiihtäjästä, jotka etenevät samaan suuntaan eri latuja, alkoi elää lumitulvan tukkiessa pääkaupunkiseudun tiet. Vertauksen mukaan kansainvälisen työn eri toimijoiden ei tarvitsisi hiihtää niska hiessä omia latujaan. Yhteisen ladun etenemisvauhti ja vetovuorot voitaisiin sopia tilanteiden mukaan. Aikaa myöten voitaisiin päätyä yksin suksiin, ja maasto kenties määräisi tahdin ja tyylin.

Silloin lähtisimme liikkeelle sellaisen rakkauden kasvualustalta, joka ei valikoi kohdettaan. Näkisimme itsemme ihmiskunnan jäsenenä ja maailmankylän asukkaina. Katsoisimme erilaisuuden yli moninaisuuteen, ja tuntisimme myötätuntoa myös toisenlaisia lajitovereita kohtaan.

Pelko pois, Raymonda

Lauantai-illan Raymonda-baletissa ”oma” kuitenkin ohitti ”vieraan”. Tuttu ja turvallinen piti otteessaan ja päihitti toisenlaisen. Näköala ei ulottunut erilaisuuden tuolle puolen.

Pitävätkö tutut ja turvalliset mutta keskenään erilinjaiset liikkeet ja järjestöt meitäkin vielä niin tiukasti otteessaan, että jäämme mieluummin epäluulojen valtaan kuin nojaamme rakkauden voimakenttään? Ohentavatko omien ammattialojemme vakiintuneet käsitystavat valmiuksiamme kuulla avoimesti niitä kannanottoja, joiden esittäjät edustavat toisenlaista viitekehystä kuin me itse?

Tai kaventaako oma vaurautemme näköalamme niin, että tahdomme ylläpitää erottelua avun antajaan ja vastaanottajaan? Jääkö meiltä näkemättä, että kaikki on lahjaksi saatua ja jaettavaksi tarkoitettua? Ja erottaako oma hyvinvointimme meidät tuen tarvitsijoista niin, että yhteiset esirukoukset luetaan ”niiden puolesta jotka”? Emmekö uskalla samastua lähimmäistemme kärsimyksiin? Pelkäämmekö parahtaa yhteisellä äänellä ”auta ja armahda meitä”?

TIINA AHONEN

Neuvottelua penkeissä.

Pekka Y. Hiltunen

Ekumeeninen lähetysspyhän arviointi

**Ekumeenista lähetysspyhää vietettiin
12.10.2003 viidennen kerran. Teemana oli
Kristityn vapaus ja vastuu.**

Lähetys ja yhteys kuuluvat yhteen. Jeesus rukoulee opetuslastensa puolesta, että he olisivat yhtä, jotta maailma uskoisi (Joh.17:21). Ekumeeninen lähetysspyhä korostaa yhteisen rukouksen merkitystä kaikille kristityille kuuluvan lähetysspyhän puolesta. Lähetysspyhän vieton toivotaan vahvistavan kristittyjen yhteistä todistusta ja keskinäistä rakkautta.

Lähetysspyhän virikeaineistossa ehdotettiin, että samalla paikkakunnalla toimivat seurakunnat kutsuvat toisten seurakuntien lähetysspyhää tilaisuuksiinsa jakamaan ajatuksia ja kokemuksia lähetysspyhästä. Näin voitaisiin oppia ymmärtämään ja kunnioittamaan toinen toisensa tekemää työtä ja vahvistaa yhteistä todistusta. Ekumeeninen lähetysspyhä on aktiivisen ekumeenisen yhteistyön tulos. Lähetysspyhää päätettiin viettää vuonna 1998 Vivamossa pidetyn yhteisen lähetysspyhän neuvottelun yhtenä konkreettisena tuloksena.

Aineisto

Yhteinen työryhmä valmisti ensimmäisen lähetysspyhän viettoa vuonna 1999. Laadittiin ekumeenista aineistoa virikkeeksi seurakunnille ja niiden työntekijöille jumalanpalveluksien ja yhteisten tilaisuuksien suunnitteluun sekä saarnojen ja puheiden valmisteluun. Yhteisymmärryksessä ev.lut. kirkon kanssa päätettiin sijoittaa lähetysspyhän kirkon vakiintuneeseen lähetysseurustaan ajankohtaan. Sitä ei tarkoituksella kutsuta lähetyssunnuntaiksi, koska sen vieton toivotaan kokoavan myös ne kristityt, jotka viettävät jumalanpalvelustaan lauantaina, kuten adventistit. Aineistoa laadittaessa on alusta asti pyritty siihen, että siitä tulee ekumeeninen ja että sitä voi käyttää myös muuna aikana kuin juuri lähetysspyhän ajankohtana.

Palaute

Ekumeenisen työryhmän toimittama virikeaineisto lähetettiin maamme kaikkiin kristillisiin

seurakuntiin, yhteensä noin 1200. Aineisto oli myös saatavilla internetissä. Vuoden 2003 lähetysspyhääineiston mukaan liitettiin kysely lähetysspyhän vietosta ja aineiston käytöstä. Se pyydettiin palauttamaan Kirkon lähetysspyhän keskuksen tai Suomen ekumeeniseen neuvostoon.

Kyselylomakkeita palautui noin 50, siis vain vähän yli 4 % vastaanottajista. Pidimme kuitenkin tulosta ilahduttavana, sillä palaute oli aitoa ja asiallista.

Eniten palautetta tuli luterilaisilta seurakunnilta. Vastaajista runsaat kymmenen oli järjestänyt lähetysspyhän teemaan liittyviä tilaisuuksia. Aidosti ekumeenisia, kirkkojen välisiä tilaisuuksia oli kuitenkin vähemmän.

Vajaa 30 vastaajaa kertoi, ettei seurakunnassa vietetty ekumeenista lähetysspyhää erilaisista syistä. Vaikkei lähetysspyhää vietettykään ekumeenisesti, se oli kuitenkin monesti otettu huomioon. Aineistosta koettiin olevan hyötyä saarnan, hartauden tai puheen valmistelussa.

Myönteistä

Aineisto oli runsas ja monipuolinen. Se antoi uusia ajatusvirikkeitä ja saarnavinkkejä. Se ei ole ajankohdasta riippuvainen. Aineisto tarjosi ekumeenisen ja kokonaisvaltaisen lähestymistavan lähetysspyhälle. Erityisesti pidettiin kirjoituksesta maahanmuuttajista ja kulttuurista sekä Optinan isien rukouksesta.

Eräs vastaaja piti aineistoa niin hyvänä, että se voisi sellaisenaan palvella seurakunnan lähetysspyhää. Myönteisenä koettiin yleensä se, että seurakuntiin oli tämän asian puitteissa otettu tällä tavalla yhteyttä ja että aineisto oli saatavilla internetissä.

Parannettavaa

Lähetysspyhän ajankohta ei kaikkien mielestä ollut paras mahdollinen. Kaivattiin hartauk-

sien pohja-aineistoa ja evankeliumitekstien runsaampaa pohdintaa saarnan valmistelemista varten. Haluttiin lisää rukousaineistoa ja ideoita muuhun kuin puheisiin. Artikkeleihin kaivattiin myös lisää henkilökohtaisuutta.

Toiset kaipasivat ehdotusta yhteistä jumalanpalvelusta varten, toiset taas lähetysaiheista esitelmää ja tietoa ajankohtaisista yhteisistä hankkeista. Haluttiin myös tapauskertomuksia ja esirukousaineistoa. Todettiin myös, että luterilaisen ns. sisäpiirikumenuan (lähinnä seurakuntien yhteydet lähetysjärjestöihin) ja kirkkojen välisen ekumenuan välillä on jännitettä käytännön tasolla.

Loppuarvio

Palautetta on pidettävä ainoastaan suuntaa antavana. Palautteen perusteella aineistosta on hyötyä niille, jotka haluavat järjestää lähetyspyhään liittyviä tilaisuuksia ja ovat asiasta kiinnostuneita.

Monet huomiot ovat todella aiheellisia ja pyrimme työryhmän resurssien puitteissa ottamaan ne huomioon tämän vuoden aineistoa laatiessamme.

Lähetyspyhän tarkoitus on edelleen, että samalla paikkakunnalla toimivat seurakunnat kutsuvat toisten seurakuntien ja kirkkokuntien lähetysväkeä tilaisuuksiinsa jakamaan ajatuksia ja rukoilemaan lähetysten puolesta. Näin voidaan oppia ymmärtämään ja kunnioittamaan toistemme tekemää työtä ja vahvistaa kristittyjen yhteistä todistusta.

JAN EDSTÖM

Kirjoittaja on Suomen ekumenuisen neuvoston pääsihteeri.

Ekumeniska

Utvärdering av den ekumeniska missionshelgen

**Den ekumeniska missionshelgen firades 12.10.2003
för femte gången. Temat var Den kristnes frihet och
ansvar.**

Mission och enhet hör ihop. Jesus ber för sina lärjungar att de må vara ett för att världen skall tro (Joh 17.21). Den ekumeniska missionshelgen betonar vikten av gemensam bön med tanke på den gemensamma kristna missionen. Förhoppningen är att firandet av missionshelgen stärker det gemensamma kristna vittnesbördet och den inbördes kärleken.

I idéhäftet föreslogs att församlingar på sam-

ma ort inbjuder missionsfolket från grannförsamlingarna till sina möten för att dela tankar och erfarenheter från missionsarbetet. På så sätt kan man lära sig förstå och respektera varandras arbete och stärka det gemensamma vittnesbördet. Missionshelgen är resultatet av ett aktivt ekumeniskt samarbete. Beslutet om missionshelgen var en direkt följd av den gemensamma missionskonsultationen i Vivamo 1998.

Ekumeniska

missionshelgen

Material

En gemensam arbetsgrupp förberedde firandet av den första missionshelgen 1999. Gruppen tog fram ett ekumeniskt idémateriale för församlingarna och deras medarbetare med tanke på predikoförberedelser och gemensamma samlingar. I samförstånd med lutherska kyrkan beslöts att

förlägga missionshelgen till kyrkans traditionella missionsöndag. Den kallas uttryckligen missionshelg för att skapa större flexibilitet och möjlighet att samla också dem som firar gudstjänst på lördag, som adventisterna. Från första början har man velat göra materialet ekumeniskt och ge möjlighet att använda det också vid andra tidpunkter än under missionshelgen.

Respons

Idématerialet som tagits fram av en ekumenisk arbetsgrupp sändes till alla kristna församlingar i landet, sammanlagt ca 1200. Materialet fanns också på nätet. Tillsammans med idéhäftet för 2003 års missionshelg sändes ett frågeformulär om firandet av missionshelgen och användningen av materialet.

Svaren kunde sändas till Kyrkans central för mission eller Ekumeniska rådet i Finland. Omkring 50 svar sändes in, vilket motsvarar ca 4% av församlingarna. Resultatet var ändå positivt eftersom responsen var äkta och saklig.

Flest svar kom från de lutherska församlingarna. Av svaren framkom att man i något fler än tio församlingar hade ordnat samlingar i anslutning till missionshelgen. Verkligt ekumeniska, mellankyrkliga tillfällen ordnades mera sällan. Nästan 30 svarare berättade att man av olika orsaker inte ordnat ekumeniska samlingar. Däremot hade missionstemat ofta noterats i den egna församlingen. Idéhäftet var till nytta i förberedelser av predikan, andakt och tal.

Positivt

Materialet var omfattande och mångsidigt. Det gav nya perspektiv och idéer för predikan. Det var inte tidsbundet. Det erbjöd en ekumenisk och holistisk infallsvinkel till missionsarbetet. Speciellt gott mottagande fick artikeln om in-

vandrare och kultur samt Optinafädernas bön. En svarare tyckte att materialet var så bra att det som sådant kunde användas församlingens missionsarbete. Många församlingar upplevde det positivt med de kontakter materialet erbjöd och uppskattade att texterna också fanns utlagda på nätet.

Förslag på förbättringar

Tidpunkten var inte den bästa för alla. En del saknade en analys av evangelietexten och material för predikoförberedelser och andakter. Andra ville ha förslag till böner och idéer för annat än tal. Mera personligt hållna artiklar efterlystes också. Förslag till gemensamt gudstjänstformulär och information av aktuella projekt fanns också på önskelistan. Fallbeskrivningar och ämnen för förbön önskades. Det konstaterades att det på det lokala planet finns spänningar mellan den s.k. inomlutherska ekumeniken (kontakter mellan församlingar och missionsorganisationer) och den mellankyrkliga ekumeniken.

Slutomdöme

Responsen kan endast anses vara riktgivande. På basis av de inkomna svaren är materialet till nytta för dem som vill ordna missionsevenemang och är intresserade av ämnet. Många förslag är beaktansvärda och kommer med beaktande av våra resurser att finnas till grund för arbetet med detta års material. Syftet med missionshelgen är fortfarande att församlingar på samma ort inbjuder missionsvänner från andra församlingar att dela erfarenheter och be för missionen. På så sätt kan vi bättre förstå varandra, respektera varandras arbete och stärka det gemensamma kristna vittnesbördet.

JAN EDSTÖM

Skribenten är general sekreterare i Ekumeniska Rådet i Finland.

Kirkon lähetystyöntekijät 31.12.2003

Lähetystyöntekijät 31.12.2003

Maat
maanosittain

Lähetystyöntekijä-
määrät

Aasia

Bangladesh (ELK)	11
Hongkong (SLS)	11
Israel (SLS)	19
Japani (ELK, SANSA, SEKL, SLEY)	35
Jordania (SLS)	3
Mongolia (ELK, SLS)	14
Nepal (SLS)	9
Pakistan (SLS)	6
Taiwan (SLS)	12
Thaimaa (SLS)	14
Muut (ELK, SEKL)	47
AASIA YHTEENSÄ	181

Afrikka

Angola (SLS)	14
Botswana (SLS)	14
Etiopia (ELK, SEKL, SLS)	43
Kamerun (SLEY)	9
Kenia (SEKL, SLEF, SLEY, SLS)	25
Namibia (SLS)	8
Sambia (SLEY)	3
Senegal (SLS)	26
Tansania (SLS)	23
AFRIKKA YHTEENSÄ	165

Eurooppa

Englanti (SEKL)	2
Itävalta (SEKL)	1
Kroatia (SANSA)	4
Ranska (SANSA, SLS)	7
Saksa (SEKL, SLS)	8
Slovakia (SANSA)	1
Venäjä (ELK, SEKL, SLEY, SLS)	44
Viro (SEKL, SLS)	5
EUROOPPA YHTEENSÄ	72

Latinalainen Amerikka

Venezuela (SLS)	13
LATINALAINEN AMERIKKA YHT.	13

Oseania

Papua-Uusi-Guinea (SEKL, SLS)	14
OSEANIA YHTEENSÄ	14

KAIKKI YHTEENSÄ **445**

Tilastoon on otettu työalueella oleva lähetystyöntekijä tai määräaikaistyöntekijä sekä alueelle lähtöä odottava tai korkeintaan kahden vuoden kotimaankaudella oleva lähetystyöntekijä. Kokonaismäärästä 20–30 % on kotimaankaudella olevia.

Lyhenteet:

ELK = Evankelisluterilainen
lähetysyhdistys Kylväjä,

SANSA = Sanansaattajat,

SEKL = Suomen Evankelisluterilainen
Kansanlähetys,

SLEF = Svenska Lutherska
Evangeliföreningen i Finland,

SLEY = Suomen Luterilainen
Evankeliumiyhdistys,

SLS = Suomen Lähetysseura.

Eri järjestöjen lähetystyöntekijämäärät vuosina 2002 - 2003

JÄRJESTÖ

	31.12.2002	31.12.2003
SLS	240	239
SLEY	44	47
SLEF	11	6
SEKL	98	88
ELK	60	56
SANSA	7	9
YHTEENSÄ	460	445

Ortodoksinen kirkko Jerusalemissa.

Kristityt arabit Lähi-idässä

**Arabikristityillä on ainutlaatuinen asema
välittäjänä idän ja lännen, islamin ja läntisen
kristillisyyden välillä.**

Otsikossa mainitulla kolmella termillä, kristityt, arabit, Lähi-itä, ei ole yhtä tiettyä ja hyväksyttyä määritelmää tai vakiintunutta tulkintaa (ta'rifu" jami'u" wa-man'u"). Websterin sanakirjan mukaan Lähi-itä tai Keski-itä on "alue Libyasta Afganistaniin ja sisältää Egyptin, Sudanin, Israelin, Jordanian, Syyrian, Turkin, Irakin, Iranin, Saudi-Arabian ja muut Arabian niemimaan valtiot". Pohjoismaisessa Lähi-idän tutkimuksen seurassa Lähi-itä ymmärretään suppeassa merkityksessä alueena islamilaisesta Afrikasta Keski-Aasiaan ja menneestä nykypäivään.

Etnisten ja uskonnollisten yhteisöjen laaja kirjo on eräs tyypillinen piirre tälle alueelle. Esimerkkeinä voidaan mainita alaviitit, armenialaiset, assyrialaiset tai nestoriolaiset, bahait, Bnei Israel, kristityt arabit, kaldealaiset, tšerkessit, kopetit, druusit, falashat, karaiitit, kurdit, mandealaiset, messiaaniset juutalaiset, maroniitit, muslimiveljet, Naturei karta, samarialaiset, shiialaiset ja yezidit. Nämä ryhmät kuuluvat juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin, onhan Lähi-itä näiden kolmen monoteistisen uskonnon kehto. Lisäksi uskontoon kuuluu kaksi merkittävää tekijää, jotka pitäisi ottaa huomioon, kun puhutaan Lähi-idän ongelmista: nationalismi (qawmiyya) ja kansallisuus tai kansalaisuus (wataniyya tai jinsiyya).

Sekä lännessä että idässä esiintyy virheellinen käsitys, jossa rinnastetaan arabialaisuus ja islam. Länsimaissa uskotaan yleisesti, että arabi ja muslimi ovat sama asia. Vaikka islam on vallitseva uskonto Lähi-idässä, ja kristityt arabit ovat pieni vähemmistö (kaikista arabeista n. 5%), yllä mainitulle rinnastukselle ei ole mitään tieteellistä pohjaa. Myös muslimiarabit ovat vähemmistö, noin viidennes koko maailman miljardista muslimista.

Islam on ennen muuta uskonto, usko yhteen Jumalaan ja ihmismieleen. Todellisuudessa islam on Lähi-idän muslimien kaiken järjestyksen ja moraalisten ja intellektuaalisten arvojen keskuksessa, kun taas länsimaissa uskonto on yksityinen omantunnon asia. On painotettava, että islam on

kaikissa arabimaissa virallinen uskonto, poikkeuksena Libanon ja todennäköisesti Syyria.

Arabi ja kristitty

Arabialaistunut kristitty, esimerkiksi kopti tai kaldealainen, saattaa yllpeänä mainita, että hän polveutuu esi-islamilaisista henkilöistä, kuten faaraan todellisista pojista, Sanheribin ja foinikialaisten jälkeläisistä. Elämä muslimiarabien enemmistön ja hallinnon alaisena 14 vuosisadan ajan on varmasti muovannut kristityn olemusta, jota suuressa määrin luonnehtii yhteinen kieli ja kulttuuri. Tähän liittyvää nimitystä arabi käytetään myös adjektiivina.

Mitä etninen termi arabi (Arab) merkitsee nykyaikana? Arabit eivät ole rotu nykyaikaisessa antropologisessa mielessä. Lähi-idän (poikkeuksina Afganistan, Iran, Pakistan, Turkki, kurdi- ja berberivähemmistöt ja juutalaiset Israelissa) ja Pohjois-Afrikan asukkaat ovat arabeja, joita on yhteensä noin 200 miljoonaa. Arabit eivät kuulu yhteen uskontoon. Muslimiarabien enemmistön lisäksi on olemassa arabikristittyjä ja druseja.

Arabit eivät myöskään ole kansallisuus sanan juridisessa merkityksessä. Matkustaessaan veljesmaahan tai sisarvaltioon (al-quṭr al-shaḡiq, al-dawla al-shaḡiqā) arabi tarvitsee passin.

Termin arabi sijaan passissa on sen valtion nimi, jossa passi on annettu.

Idän ja lännen kohtaamisia

Kristillinen hellenismi vaikutti suuresti ensimmäiseen kohtaamiseen idän ja lännen sivilisaatioiden välillä. Kuuluisissa kristillisissä keskuksissa Edessassa, Nisibinissä ja Qinnasrinissa olivat edustettuina monet tiedon alat, kuten lääketiede, luonnontiede, historia ja teologia. Al-Hiran kristityt kalligrafit keksivät kufi-kirjoituksen ja Koraanin kirjoittamisessa käytetyn kirjoituksen.

Bagdadissa sijaitsee kirjasto Dar al-'Ilm (al-'ilm) tai Bayt al-Hikma (tiedon/viisauden talo),

jossa kristityt käänsivät kreikkalaisia teoksia arabiaksi.

Lähes tuhat vuotta myöhemmin toinen kohtaaminen idän ja lännen välillä tapahtui Napoleonin vallattua Egyptin, ja muutamia vuosikymmeniä myöhemmin lukuisien lähetystyöntekijöiden työskennellessä Suur-Syriassa. Läntiset lähetysorganisaatiot perustivat kouluja, yliopistoja, sairaaloita ja hyväntekeväisyyttä harjoittavia instituutioita, kuten piispa Yusuf al-Dibsin Beirutiin vuonna 1875 perustama Madrasat al-Hikma'n (Viisauden koulu, myöhemmin University de Saint Joseph). Koulun opiskelijoiden joukkoon kuuluvat muun muassa kuuluisat nimet kuten Gibran Khalil Gibran (1883-1931), Wadii 'Aql (1882-1993) ja Da'ud Barakat. Näissä instituutioissa opettujen aineiden määrä oli laaja: vieraita kieliä, länsimaista luonnontiedettä, kirjallisuutta, filosofiaa, politiikkaa ja uskonnollisia käsitteitä.

Kristityt kulttuurin kehittäjinä

Koulutuslaitoksissa arabinuorille annettiin johdatusta länsimaiseen ajatteluun, länsimaitten menneisyyteen ja kulttuuriperintöön. Koulutus oli merkittävässä asemassa arabien itsenäisyysliikkeiden esiintymisen ja arabianationalismin nousun yhteydessä. Koska kristityt arabit pääasiassa Syriassa ja Libanonissa olivat valmiita hyväksymään ja omaksumaan ideoita kristillisestä Euroopasta, he saattoivat antaa hyvin merkittävän panoksen arabien heräämiseen (Nahda) monissa yhteyksissä. Niinpä toimitettiin sanakirjoja ja hakuteoksia, arabian kielioppeja ja oppikirjoja.

Arabiankielisen raamatunkäännöksen oheisa ilmestyi muinaisten ja modernien teosten käännöksiä. Myös lukuisia kirjallisuuskritiikkiä koskevia teoksia julkaistiin. Kristityt arabit ovat tosiasiaa antaneet huomattavan panoksen modernin kirjallisen ja tieteellisen arabian luomiseen. Arabikristittyjen panos modernin arabiankielen ja kirjallisuuden heräämiseen heijastaa selvästi näiden arabialaisuutta tai arabisuutta. 17. vuosisadalta alkaen monet Libanonin maroniitit toimittivat arabiankielisten käsikirjoitusten luettelointia, joita säilytettiin noin 80 kaupungissa eri puolilla maailmaa. Vuonna 1610 ensimmäinen kirjapaino avattiin Libanonissa Dayr Quzhayyassa ja vuonna 1834 tunnettu American Press muutti Beirutiin. Yksi tämän protestanttisen painotalon pää tavoitteista oli kääntää Raamattu arabiaksi. Muun muassa Sa'id al-Shartuni, Sulaiman al-Bustani, Anistas M. al-Karmili, Khalil Mutran ja piispa Jirmanus Farhat antoivat panoksensa modernin arabiankielen ja kirjallisuuden elvyttämiseen.

Kristityt arabit muotoilivat modernin arabi-

nationalismin ideologian, joka perustuu yhteiseen kieleen, yhteiseen kulttuuriin ja yhteiseen alueeseen. Näkemys erottaa uskonto valtiosta nousi sekularismin omaksumisesta tienä järjen ohjaamaan moderniin yhteiskuntaan. Vuodesta 1847 ryhmä on tuottanut monia oppineitten yhteisöjä. Tavoitteena oli saada aikaan kulttuuria ja yhteiskuntaa koskeva renessanssi arabiyhteisössä.

Arabia liturgisena kielenä

Arabian kieli (yksi kolmesta islamin pääkielestä) Koraanin omana kielenä on uskonnollisesti tärkeä muslimelle yleisesti ja erityisesti muslimiarabeille (al-lugha al-sharifa, jalo kieli). Tätä näkemystä voidaan verrata Raamatun heprean asemaan juutalaisten keskuudessa (leshon ha-qodesh, pyhä kieli).

On vähän tunnettu tosiasia, että arabia on Lähi-idän kristittyjen liturginen ja ajattelun kieli. Arabialaistamisprosessi muslimiarabien valloitus toiminnan aallossa sulki sisäänsä leijonan osan orientin kristillisyydestä 10. vuosisadan lopulla. Kristillisuus, joka oli kerran merkittävin uskonto muslimiarabialaisen valtakunnan laajoilla alueilla, on säilynyt ainoastaan osittain.

Toisaalta uusi uskonto, islam, ympäröi zarahustralaisuutta Persiassa, mutta arabian kieli ei korvannut persiaa. Arabia on historiansa aikana vaikuttanut moniin kieliin, kuten persiaan, turkkiin, kurdiin, urduun, swahiliin ja keskiajan hepreaan. Kansankielenä ja kansallisena kielenä se kuitenkin pysyi ainoastaan arabeilla, ja tällöin yhtäläillä muslimilla kuin kristityillä.

Huolimatta G. Grafen mestariteoksesta "Geschichte der christlichen arabischen Literatur" (4 osaa) ja noin 50 julkaistusta teoksesta, kristittyjen arabien kirjallisuus on yhä haudattuna käsikirjoituksiin. Erityisesti arabien keskuudessa on paremmin tunnettu niin kutsuttu kristillinen arabia, eräänlainen "lughat bayna bayn" (keski-arabia), jonka tutkimus aloitettiin yli sata vuotta sitten.

Kirkkojen rikas kirjo

Termi 'kristitty arabi' on olemukseltaan monikollinen ja merkitykseltään yhdistelmä. Tässä sitä on käytetty laajassa merkityksessä, jolloin se sisältää kaikki arabiaa puhuvat kristilliset yhteisöt arabimaailmassa. Ryhmään kuuluu yli 10 miljoonaa uskova. Nämä kristityt ovat Khalledonin konsiiliin (451) perillisiä (kuten melkiitit) ja monofysittejä, kuten kopteja, länsi-syyrialaisia ja armenialaisia ja näiden jälkeläisiä, latinalaisia ja protestantteja. Lähi-idän kristillisyydessä on edustettuna kirkkojen ja riittien rikas kirjo.

Suurin kirkko on ortodoksinen kirkko. Se

Philippe Gueissaz

Arabikristityt kantavat ainutlaatuista apostolisen kristillisyyden perintöä. Se on avointa läntiselle kristillisyydelle ja pysynyt elossa islamin vallitessa alueella 14 vuosisataa.

sisältää seuraavat riitit: koptilainen (vuonna 640 e.Kr. Dar al-Gibt oli ”egyptiläisten koti”), kreikkalais-ortodoksinen (tai bysanttilainen, tai arabialainen, tai alkupeäisesti melkiittiläinen, Rum Urthuduks), syyrialainen ja armenialainen. Toiseksi suurin kirkkojen ryhmä ovat niin kutsutut uniaatit lännessä. Nämä esiintyivät ristiretkien kaudesta alkaen ja muodostuivat ristiretkeläisiä edeltäneistä alueen alkuperäisistä kristillisistä yhteisöistä.

Uskonnolliset sääntökunnat, kuten benediktiinit, kapusiinit, karmeliitat, dominikaanit, fransiskaanit, jesuiitat ja lasaristit toimivat lukuisissa lähetystyön tehtävissä Suur-Syyriassa, Anatoliassa ja Irakissa. Ne yhdistivät voimansa palauttaakseen ”hereettiset, pakanalliset ja korruptoituneet” Lähi-idän kirkot yhteyteen Rooman kanssa ja käännättääkseen ne ”paavilaisiksi”. Lähi-idän katolisuus käsittää seuraavat seitsemän ryhmää: maroniitit, latinalaiset, kaldealaiset (nestoriolaiset) katoliset, syyrialaiset (jakobiitit) katoliset, kreikkalaiset katoliset tai melkiitit, armenialaiset katoliset ja koptilaiset katoliset. Ottomaanihallitus tunnusti muodollisesti nämä ryhmät itsenäisiksi ryhmiksi (milal)

1830-luvulla.

Protestantit ovat pienin ja uusin yhteisö (18. vuosisadan alusta) arabimaailmassa. He ovat pääosin presbyteerejä/kongregationalisteja Syyriassa ja Libanonissa, ja anglikaaneja Palestiinassa ja Jordaniassa. Pieniä arabiprotestanttisia yhteisöjä, kuten adventisteja, baptisteja, helluntailaisia ja kveekareita, on lähes kaikissa arabimaissa.

Lopuksi on luonnollista kysyä: Onko arabikristityillä tulevaisuutta? Tämä ainutlaatuinen apostolisen kristillisyyden (kts. Ap.t. 2:11; Gal. 1:17-18) perintö on avointa läntiselle kristillisyydelle ja pysynyt elossa islamin vallitessa alueella 14 vuosisataa. Se on pätevöitynyt esittämään keskeistä roolia välittäjänä idän ja lännen, islamin ja läntisen kristillisyyden välillä. Kuitenkin jää kysymysmerkiksi, mitä tulevaisuus tuo mukanaan.

(Kirjoitus viitteineen julkaistu: Al-Liqa’ journal Vol 16/17 Dec 2001, 1-17; kirjoittajan luvalla käännös ja toimitus: Timo Vasko)

HASEEB SHEHADEH

Kirjoittaja on Ph.D., ja seemiläisten kielten ja kulttuurien dosentti Helsingin yliopistossa.

Katsokaa, kuinka he rakastavat toisiaan

”Islantilaisen sanonnan mukaan ’ihminen yksinään on vain puolikas, yhdessä toisen kanssa hän on kokonainen’. Tunnistaessaan yhteyden tarpeen monet ihmiset tunnustavat myös tarpeen vetäytyä joukosta ja olla yksin Jumalan kanssa rukouksessa ja hiljaisuudessa. Tämä perustavaa laatua oleva jännite yhteisöllisyyden tarpeen ja yksityisyyden tarpeen välillä voidaan kuvata seuraavalla tavalla: ’Minulla on tarve olla toisten ihmisten kanssa, minun täytyy voida rakastaa ja tulla rakastetuksi ja kokea yhteyttä toisten kanssa. Kuitenkin minulla on perustarve myös vetäytyä aika ajoin, olla yksin itseni ja Jumalan kanssa.’ Kun yritämme rakentaa välittävän yhteisön, nämä kaksi inhimillistä tarvetta tulee ottaa huomioon.” (Sigridur Halldorsdottir)

”Tänä päivänä kristilliset yhteisöt Saharan eteläpuolisessa Afrikassa kohtaavat kuoleman HIV/AIDS-epidemian tuloksena. Kuolemaa odottavien potilaiden määrä on pelottavan suuri. Kiitos Jumalalle, että paikalliset yhteisöt ovat tähän asti tukeneet ja avustaneet heitä ja surevia.

Sureville perheille osoitettu tuki ja apu ovat keskeinen osa afrikkalaista kulttuuria, jota edes kaupungistuminen ei ole onnistunut toistaiseksi tuhoamaan. Ihmiset kokevat, että yhteiset uhat edellyttävät yhteistä vastausta ja toimintaa, ja niin he pysyvät turvattomien rinnalla.

Afrikkalainen yhteisöllisyys voidaan kuvata seuraavasti: ’Sinun ongelmasi on minun ongelmiani. Tänäsin sinun perheelläsi on ongelmia, huomenna minun perheelläni. Niinpä auttaakamme toisiamme.’ Naapuria, joka ei auta tai tue hädässä olevaa, pidetään pahana ihmisenä, noitana tai velhona.

Kristillisten yhteisöjen hädän aikoina antama tuki ja apu on tilaisuus siirtyä eteenpäin evankeliumin ja Jumalan rakkauden hengellistetyistä ja abstraktista julistuksesta, ja osoittaa uskoa kokonaisvaltaisella ja käytännöllisellä tavalla. Sellaisissa tilanteissa kristillinen yhteisö heijastaa ja jakaa Kristuksen rakkautta.” (Litsietsi Maqethuka Dube)

”Rukoilemme koko maailman puolesta. Uudistunut liturginen spirituaaliteetti on löytänyt uudelleen esirukouksen. Esirukoukset eivät ole enää vain eri muotoisia saarnaajan rukouksia, joita pappi suorittaa joissakin yhteisöissä vielä samoin sanoin joka viikko. Sen sijaan esirukoukset ovat ihmisten rukouksia, viikoittain kokoontuvan seurakunnan muovaamia, jotka koskettavat rukoilevan yhteisön ja yksittäisten ihmisten tarpeita... Ei vain niin, että rukouksen johtajan on laadittava rukous, johon koko seurakunta voi yhtyä, vaan seurakunnan on rukoiltava myös niiden puolesta jotka eivät ole läsnä – koko maailman puolesta.” (Gail Ramshaw)

”*Herra armahda* on seurakunnan huuto kärsivän maailman puolesta... Laulamalla ’Herra armahda’ seurakunta uskoo kärsivän maailman Jumalan haltuun ja pyytää hänen väliintuloaan. Se tunnustaa Jumalan kaikkivaltiuuden ja täydellisen riippuvuutensa Jumalasta.

Esirukous on palvelu, jonka kristillinen seurakunta tekee koko maailman puolesta. Rukouksessaan seurakunta muistaa kirkkoa ja sen työntekijöitä, poliittisia päättäjiä, hallituksia (ks. 1. Tim.2:1-4), köyhiä, sorrettuja ja erilaisia tilanteita. Kun seurakunta suorittaa esirukousta, se tunnustaa riippuvuutensa Jumalan toiminnasta, ja samalla osoittaa valmiutensa toimia rauhan, oikeudenmukaisuuden ja sovituksen puolesta.

Jumalanpalveluksen lopussa kristityt lähetetään maailmaan, jokapäiväiseen elämäänsä. Lähettämissanat noudattavat vanhaa muotoa: ’Menkää rauhassa ja palvelkaa Herraa iloitin.’ Jumalanpalveluksessa Jumala palvelee seurakuntaa sanalla ja sakramenteilla. Lähettämisen jälkeen seurakunnan jäsenet palaavat arkeensa, missä heidän oma palvelemisensa tapahtuu” (Sissi Georg Rief)

”On sanottu, että jumalanpalvelus, kuten rakkaus, on enemmän verbi kuin substanssi. Se on jotain jota toteutamme, jotain mitä

annamme, ja jotain mitä koemme. Emme ole vain suunnitellun jumalanpalvelusohjelman passiivisia vastaanottajia. Emme kokoonnu viihdyttäväiksi. Tulemme joutuaksemme mukaan johonkin. Toisin sanoen jumalanpalvelus on osallistumista johonkin.” (Kari Veiteberg)

”Marti Lutherille Raamattu ei ollut vain opiskelun aihe, vaan itse Jumalan voima pelastukseksi. Paavalin kirje Rooman seurakunnalle tuli tutkimisessa ja mietiskelyssä hänelle Jumalan radikaalin vanhurskauttavan armon kokemukseksi, mikä muutti hänen elämänsä. Omana aikanaamme tarvitsemme juuri sellaista syvää, rukouksessa tapahtuvaa ja muutettavaa Raamatun kirjoitusten kohtaamista. Vuosisatoja vanhan Raamatun systemaattisen lukemisen käytännön kautta saamme elämää ja henkeä siihen rikkaaseen seurakunnan toiminnan rakenteeseen, niin että seurakunta tulee ravituksi ja se vahvistuu tehtävässään.” (Jonathan W. Linman)

— *Lainauksia kirjasta See How They Love One Another: Rebuilding Community at the Base, LWF Studies 2002, edited by Päivi Jussila. Käännökset Hannu Paavola*

Aamen!

Aamen on sisällöltään rikas sana. Tämä heprean sana voidaan kääntää suomeksi ilmaisuilla 'varma', 'luotettava', 'tapahtukoon niin'. Augustinuksen mukaan "aamen on allekirjoitus".

Lausumalla tai laulamalla aamenen seurakunta ottaa vastaan siunauksen, tunnustaa Jumalan nimeä ja ylistää sitä (esim. Ps. 106: 48; Room. 11: 36; 1. Kor. 14: 16; 1. Piet. 4: 11).

Aamen on uskon sana. Luther lausuu Isossa katekismuksessa näin: "Sana 'aamen' on selvästi ilmaus uskosta, joka ei epäile. Tällainen usko ei rukoile hyvään onneen luottaen, vaan tietäen, ettei Jumala valehtele siinä, minkä on luvannut antaa." Kun seurakunta lausuu aamenen uskossa, se omistaa siihen kätkeytyvät Jumalan lupaukset (2. Kor. 1: 20). Jumalan lupauksen varmin tae on Jeesus Kristus. Ilmestyskirjassa Jeesus saakin nimen "Aamen" (Ilm. 3: 14). Jumalanpalveluksessa lausuttu tai laulettu aamen opettaa myös elämään kuuliaina Jumalan tahdolle.

Aamen on seurakunnan sana. Sillä seurakunta hoitaa jumalanpalveluksessa rukoilijan virkaansa. Näin toteutuu vuorovaikutus ja yhteys rukouksen johtajan kanssa. Seurakunta yhtyy yleensä kaikkiin jumalanpalveluksen rukouksiin aamenella. Näin korostuu rukouksen yhteisöllisyys. Aamenella on lisäksi toinen, vahvistava tehtävä uskon sanana. Tässä merkityksessä se on myös yksittäisen seurakuntalaisen sana.

Seurakunnan lausumana tai laulamana aa-

menella on aina kiitos- ja ylistysluonne. Tämän tulisi käydä ilmi myös aamenen toteutustavasta.

Aamenen käyttö jumalanpalveluksessa

Jumalanpalvelusopetuksessa olisi hyvä pitää esillä aamenen eri merkityksiä ja käyttöjä.

Kiitos- ja ylistysluonne pääsee parhaiten esille silloin, kun seurakunta laulaa aamenen. Laulettuna aamen on joko kaksinkertainen (päivän rukous, yhteinen esirukous, kiitosrukous) tai kolminkertainen (alkusiunaus, synninpäästö, ehtoollisrukous, siunaus).

Seurakuntaa on hyvä opettaa ja rohkaista myös aamenen yhteiseen lausumiseen. Tällöin ei tavoitteena niinkään ole yhtäaikainen ilmaisu kuin persoonallinen yhteisöllisyyden kokeminen.

Jos seurakunta lukee rukouksen yhdessä, ei aamenta lausuta tai lauleta (esim. yhdessä luettu ripin kiitosrukous). Isä meidän -rukouksen lopussa se kuitenkin käsikirjan mukaan lausutaan. Tällöin seurataan raamatullista esimerkkiä, jossa doksologia (ylistyslause) päättyy aameneen (ks. esim. Room. 16: 27; Gal. 1: 5; Fil. 4: 20).

(Jumalanpalveluksen opas,
ks. www.evl.fi/kkh/to/kjm/jumalanpalveluselämä)

Jumalanpalvelusaineistoa kirkon kotisivuilla

- Kirkollinen kalenteri ja kirkkovuosi
- Kirkkokäsikirjat
- Jumalanpalveluksen opas
- Virsikirja
- Kirkollisten kirjojen uudistustyö
- Aineistoa
- Viittomakielistä aineistoa
- Uutisia ja tiedotuksia
- KJM:n julkaisuja
- KJM:n henkilöstö
- Jumalanpalvelus- ja musiikkitoimikunta
- Koulutus- ja neuvottelupäivät

Jumalanpalveluselämällä tarkoitetaan kaikkea seurakunnan kokoontumista Jumalan sanan ja sakramenttien ääreen. Jumalanpalveluselämän ydin on seurakunnan jokapäiväinen

jumalanpalvelus, joka voi olla messu eli ehtoollisjumalanpalvelus tai sanajumalanpalvelus. Muita jumalanpalveluselämän muotoja ovat erityistilanteiden messut ja jumalanpalvelukset, rukoushetket, kirkolliset toimitukset ja myös kotien rukouselämä.

Jumalanpalvelussivujen tarkoituksena on

- tukea seurakuntia ja antaa niille virikkeitä oman jumalanpalveluselämänsä suunnittelussa ja toteutuksessa,
- tarjota tilaa ja aineistoa keskustelulle jumalanpalveluselämästä,
- antaa tietoa jumalanpalveluselämän eri alueista

Osoite:

www.evl.fi/kkh/to/kjm/jumalanpalveluselämä

Hiippakunnalliset lähetysseminaarit vuonna 2004

Hiippakunta	Ajankohta	Paikka	Lisätietoja antaa
Turun arkkihiippakunta	9.10.2004	Raision seurakuntakeskus	Liisa.Purho@mission.fi (02) 251 2762
Tampereen hiippakunta	6.3.2004 (22.9.2004 lähetysteologinen seminaari)	Padasjoen seurakuntakoti (Urjalan seurakuntakoti)	Salamat.Masih@mission.fi (03) 2226809
Oulun hiippakunta	26.9.2004 9.10.2004 16.10.2004	Kittilä Kiiminki Kannus	Olavi.Heino@mission.fi 0400-619 193
Mikkelin hiippakunta	25.–26.9.2004	Jaakkiman opisto	Vesa.Hakkinen@mission.fi 044-321 60 37
Kuopion hiippakunta	25.–26.9.2004	Nilsin Aholansaari	Reijo.Leino@mission.fi (017) 2888 412 tai 050-522 4602
Lapuan hiippakunta	2.10.2004	avoin	Jukka.Jamsen@mission.fi 0400-945 120 014-211 439 014-211 396
Helsingin ja Espoon hiippakuntien yhteinen lähetysseminaari	24.-25.9.2004	Seurakuntaopisto Järvenpää	Jukka.Koistinen@mission.fi (09) 709 2583
Porvoon hiippakunta Borgå stift missionsfesten, (FMS)	18.6.2004 klo 13– i samband med ruots. lähetys- juhlien yhteydessä	Suomen Lähetysseura Finska Missions-sällskapet	Stefan.Myrskog@mission.fi (09) 12971

KIRKON ULKOMAANTYÖN PERUSJAKSO 16.–18.5.2004 Kuntokalliossa

Kurssi on tarkoitettu lyhytaikaisiin ulkomaantehtäviin suuntautuville. Hinta 100 euroa täysihoidolla. Järj. Helsingin kristillinen opisto, SLS, KKK, Kirkon ulkosuomalaistyö ja SMK.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset: Helsingin kristillinen opisto, p. (09) 6219 0049

Järj. Teologian ylioppilaiden tiedekuntayhdistys (TYT) ja Helsingin kristillinen opisto (HKRO)

Kristittyjen määrä kasvaa Euroopan ulkopuolella

Vuosittainen uskontojen ja maailmanlähetyksen suuntauksia ja tilastoja koskeva David B. Barrettin ja Todd M. Johnsonin raportti on ilmestynyt. Raportista käy ilmi, että kristittyjen määrä Euroopassa vähenee, mutta kasvaa muissa maanosissa.

Euroopassa (sisältää Venäjän) kristittyjä on 527 miljoonaa (viime vuonna 538 milj.). Vuosikasvu on 0,18% (viime vuonna 0,08%). Muiden maanosien kohdalla luvut ovat seuraavat: Latinalainen Amerikka 498 milj., 1,14% (1,57%), Afrikka 383 milj., 2,48% (2,62%), Aasia 324 milj., 1,64% (2,12%), Pohjois-Amerikka 222 milj., 0,81% (0,81%) ja Oseania 22 milj., 1,19% (1,22%).

Islamin kasvu hidastunut

Koko maailman väestöstä on kristittyjä 32,9%, muslimeja 20,0%, hinduja 13,2%, ei-uskonnollisia 12,2%, kiinalaisperäisten uskomusten kannattajia (Chinese universists) 6,3%, buddhalaisia 5,9%, kansanuskontojen kannattajia 3,8%, ateisteja 2,4%, uusien uskontojen kannattajia 1,7%, sikhejä 0,4%, juutalaisia 0,2% ja muita 1%.

Maailman väestö on nyt 6.364 miljoonaa ja väestönkasvun vuosikasvu on 1,25%, (viime vuonna 1,22%). Kristittyjä on 2.091 milj., vuosikasvu 1,12% (1,27%), muslimeja 1.272 milj., 1,76% (2,11%), hinduja 841 milj., 1,15% (1,54%), ei-uskonnollisia 775 milj., 0,41% (0,80%), kiinalaisperäisten uskomusten kannattajia 401 milj., 0,63%, buddhalaisia 377 milj., 0,86% (1,04%), kansanuskontojen kannattajia 243 milj., 0,61%

(1,30%), ateisteja 150 milj., 0,25% (0,24%), uusien uskontojen kannattajia 107 milj., 0,68% (0,94%), sikhejä 24 milj., 1,21 % (1,84%) ja juutalaisia 15 milj., 0,67% (0,81%).

Yhteensä muita kuin kristittyjä on maailmassa 4.274 miljoonaa (viime vuonna 4.202 milj.). Vielä evankeliumilla saavuttamattomien ihmisten määräksi arvioidaan 27,5% (viime vuonna 26,3%) maailman väestöstä, eli noin 1.747 miljoonaa (viime vuonna 1.654 milj.).

Pienet yhteisöt kasvavat

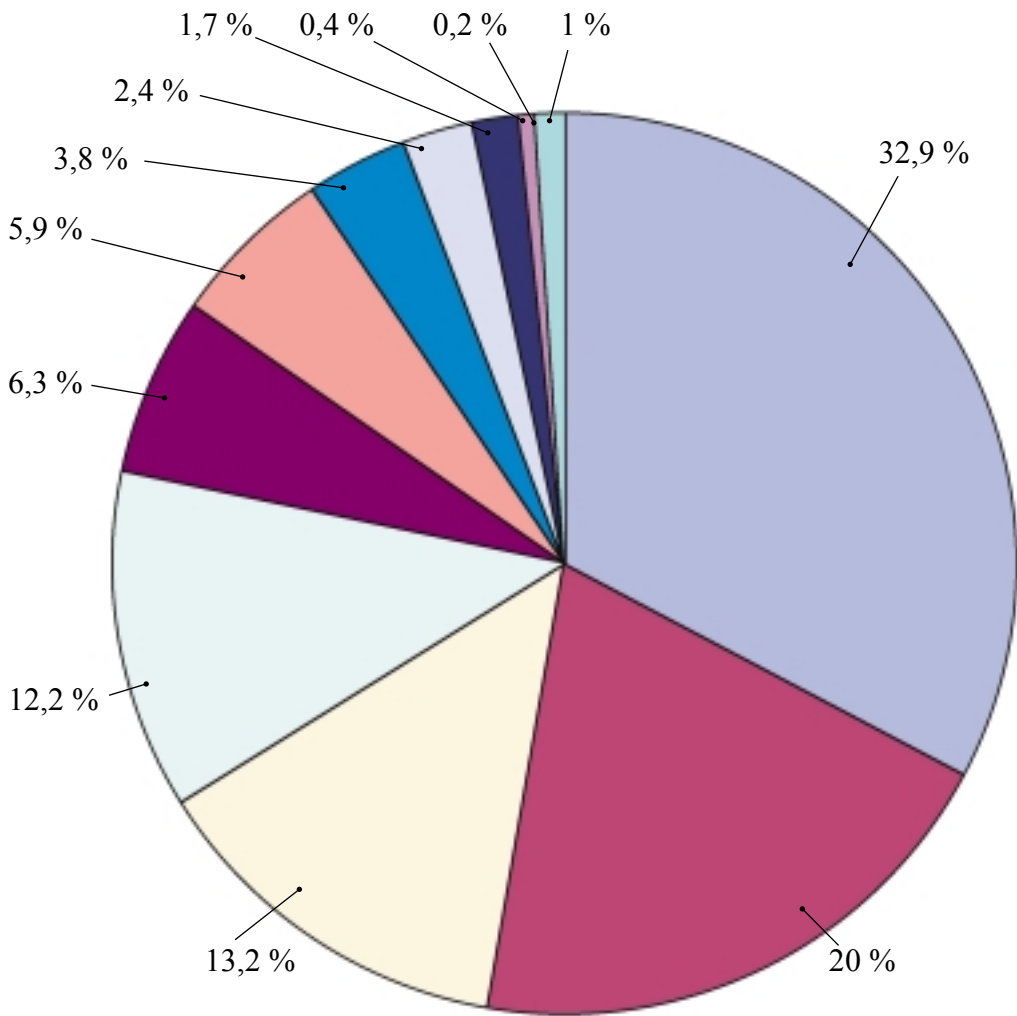
Vuosikasvun näkökulmasta tarkasteltuna voimakkaimmin kasvaa kristillisperäisiin kirkkokuntiin ja yhteisöihin (marginal Christians) (esim. Jehovan todistajat) kuuluvien määrä, vuosikasvu 1,90% (viime vuonna 1,79%), seuraavaksi eniten kasvavat ”riippumattomat” kristilliset yhteisöt (esim. Afrikassa) 1,85% (2,17%), evankelikaaliset kristityt 1,83% (1,72%), muslimien määrä 1,76% (2,11%), helluntailaiset / karismaattiset / uuskarismaattiset kristityt 1,73% (1,87%) ja anglikaanit 1,65% (1,34%).

Kristittyjen kirkkokuntien ja liikkeiden kannattajien määräksi (koko maailma) ilmoitetaan seuraavia lukuja: roomalaiskatoliset 1.102 milj., helluntailaiset / karismaattiset / uuskarismaattiset kristityt (jotkut kuuluvat samanaikaisesti myös toiseen tunnustuskuntaan) 571 milj., ”riippumattomat” kristilliset yhteisöt 415 milj., protestantit 368 milj., ortodoksit 217 milj., anglikaanit 82 milj. ja joukko muita

pienempiä kristillisiä yhteisöjä 32 milj. Lähetysohjelmoijia (lähetettynä toiseen valtioon) on 439.000 (vuosikasvu 1,11%). Uskonsa tähden surmansa saaneiden marttyyrien määräksi ilmoitetaan 167.000 (vuosikasvu 1,08%).

David B. Barrett & Todd M. Johnson: Annual Statistical Table on Global Mission: 2004; Status of Global Mission, 2004, in Context of 20th and 21st Centuries. — International Bulletin of Missionary Research Vol. 28, No. 1, January 2004, 24-25.

Suomeksi tilaston toimittanut Kirkon lähetystyön keskus / Timo Vasko, Helsinki 2004.

- kristittyjä n. 2.091 milj. 32,9 %
- muslimeja n. 1.272 milj. 20,0 %
- hinduja n. 841 milj. 13,2 %
- ei-uskonnollisia n. 775 milj. 12,2 %
- kiinalaisperäisten uskomusten kannattajia n. 401 milj. 6,3 %
- buddhalaisia n. 377 milj. 5,9 %
- kansanuskontojen kannattajia n. 234 milj. 3,8 %
- ateisteja n. 150 milj. 2,4 %
- uusien uskontojen kannattajia n. 107 milj. 1,7 %
- sikhejä n. 24 milj. 0,4 %
- juutalaisia n. 15 milj. 0,2 %
- muita n. 68 milj. 1,0 %

David B. Barrett &
Todd M. Johnson:
*Annual Statistical
Table on Global Mis-
sion: 2004; Status
of Global Mission,
2004, in Context
of 20th and 21st Cen-
turies. — International
Bulletin of Missiona-
ry Research Vol. 28,
No. 1, January 2004,
24-25. Suomeksi
tilaston toimittanut
Kirkon lähetystyön
keskus / Timo Vasko,
Helsinki 2004.*

Lähetystyö sysätään helposti järjestöjen vastuulle

Tiina Ikosen pro gradu -tutkimuksen mukaan lähetysaktiivit eivät ole valmiita ottamaan vastuuta lähetystyön suunnittelusta.

Riihimäen seurakunnan lähetystyöstä vastaava kappalainen, rovasti Anneli Hokkanen ei ole yllättynyt tuloksesta. ”Monet lähetysaktiivit ovat kyllä valmiita toimimaan, mutta harvat pohtivat lähetystyön suuria linjoja”, hän sanoo.

Tiina Ikosen pro gradu -tutkimus ’Kahdeksan katsetta lähetystyöhön’ toi esiin Riihimäen seurakunnan lähetysaktiivien näkemyksiä lähetystyöstä. Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa tehty gradu valmistui toukokuussa 2002.

Lähetysajattelua uudistettava

Seurakunnan lähetystyöstä vastaavan kappalaisen, Anneli Hokkanen mukaan tutkimuksen tulokset osoittavat, miten vallalla on vielä edellisen aikakauden julistus ja toimintatapa.

”Lähetystyö on ollut aikaisemmin pienen lähetysystäväjoukon vastuulla. Joukkoon on kuulunut niin seurakunnan työntekijöitä kuin asialle syntyneitä seurakuntalaisiakin. Kuitenkin monelle riviseurakuntalaiselle lähetystyö on voinut jäädä etäiseksi”, hän sanoo.

Hokkanen arvostaa vanhemman lähetyskukupolven tekemää työtä, mutta nyt lähetystyössä puhaltavat uudet tuulet. ”Pullan leipominen ja myyjäisten järjestäminen on tärkeää, mutta se ei enää riitä. Taistelu sieluista on kova ja nyt rintamalle kaivataan nuoria”, Hokkanen sanoo.

Hänen mukaansa muutosta ei kaivata pelkästään toimintatapoihin, vaan myös ajatteluun. Ikosen pro gradu -tutkimus osoittaa, että monien vanhojen lähetysystävien lähetysnäkemykset poikkeavat siitä, mitä lähetystyöstä nykyään ajatellaan. Jotkut lähetysaktiiveista pitivät seurakuntien antamaa apua yksisuuntaisena, niin että autettavilta ei nähdä saatavan mitään.

Toisille taas lähetystyö oli pelkästään evankeliumin julistamista, ei aineellisen avun viemistä. Muutama korosti vuorovaikutuksellista näkökulmaa.

”Vuorovaikutuksellinen näkemys lähetystyöstä puhuttelee nuoria parhaiten. Sen mukaan eri kulttuurit nähdään lähetystyössä arvokkaina mahdollisuuksia”, Hokkanen toteaa.

Nuoret kaipaavat kokemuksia

Hokkanen uskoo, että henkilökohtaiset kontaktit, oma kokemus lähetystyöstä sekä tunne siitä, että työhön voi itse vaikuttaa, auttavat nuoria kokemaan lähetystyön omakseen.

”Esimerkiksi Riihimäellä nuoret keräsivät rippileirillä rahaa

korvaamalla yhden aterian itse keittämällään puurolla. Säästyneet rahat suunnattiin nuorten itse valitsemaan Pula-keräyksen kohteeseen”, Hokkanen kertoo.

Nuorilla oli leirillä myös mahdollisuus kirjoittaa läheille tekstiviestejä ja kuulla suoraan lähettien kuulumisia kentältä. Parhaillaan Riihimäellä valmistellaan lähetysaiheista tietopakettia seurakunnan netisivujen yhteyteen. Tietopaketti olisi tarkoitus tehdä yhteistyössä koulujen kanssa.

”Siten paketti voisi vastata parhaiten myös koulujen tarpeeseen”, Hokkanen uskoo.

Nuoret ovat kiinnostuneita kansainvälisyydestä ja eri kulttuurien kohtaamisesta. Oma kohtainen kokemus lähetystyöstä esimerkiksi Aktio-matkalla saattaa olla alku elinikäiselle lähetysystävyydelle.

”Olisi hyvä, jos seurakunnat voisivat entistä enemmän tukea nuortensa aktiomatkoja. Aktiossa nuoret pääsevät näkemään lähetystyötä käytännössä”, Hokkanen sanoo.

EVELIINA KORPELA

Kirjoittaja on assistentti Suomen kielen laitoksella Helsingin yliopistossa.

Lähetys muutoksissa

Risto A. Ahonen: Lähetys rajojen ylittäjänä. Kokonaisvaltaisen lähetyskäsityksen vaikutus lähetystyön rakenteeseen. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 84. Tampere 2003. 193 s.

Dosentti Risto A. Ahonen käsittelee kirjassaan kysymystä ”koko kirkon missiosta”. Hän tähdentää, ettei se ei ole vain suomalaisten lähetysjärjestöjen ja kokonaiskirkon asia. Se koskee myös ulkomaisia sisarkirkkoja ja kirkkojenvälisiä yhteistyöorganisaatioita sekä kotimaan hiippa- ja seurakuntia. Ahonen käsittelee aihetta kahdessa osiossa, joista ensimmäinen vie uudenlaiseen lähetysajatteluun ja toinen lähetystyön rakennemuutoksiin. Kirjaa leimaavat vastaavasti Ahosen vahva misiologinen asiantuntemus ja monipuolinen organisatorinen kokemus. Vaikka kirjoitusote onkin teologisesti pohdiskeleva, teksti on havainnollista ja yleistajuista.

Aluksi tekijä luotaa ympäristöä, jossa kirkkomme tänään elää. Hän tutkii uskonnollista ja kulttuurista moniarvoisuutta, uususkonnollisuutta sekä yhteisen moraalien mahdollisuutta monikulttuurisessa maailmassa. Samalla hän ottaa etäisyyttä kulttuurin kapea-alaiseen, elitistiseksi kutsumaansa ymmärtämiseen. Kuitenkin myös tekijän omaksuma kulttuurikäsitys on tavallaan kapea, sillä se rajoittuu kulttuurin antropologisiin ulottuvuuksiin. Laaja kulttuurianalyysi huomioisi myös poliittiset ja taloudelliset

Evankeliumi – dynaaminen Jumalan sana

ulottuvuudet, sillä laeasti ymmärrettynä kulttuuri kattaa yhteisön koko elämänmuodon. Se siis koostuu kaikista niistä ihmisryhmälle ominaisista käsityksistä ja käytännöistä, joiden avulla ryhmä selviytyy jokapäiväisestä elämästään ja antaa merkityksiä olemassaololleen. Siksi jopa sellaisia virtauksia kuin egoismia ja konsumerismia olisi voinut pohtia oman kulttuurisen kontekstimme osatekijöinä.

Uudenlainen lähetysajattelu merkitsee Ahoselle lähetysten kokonaisvaltaisuutta. Lähetysten osatekijöitä ovat tällöin *koko* evankeliumi, *koko* kirkko, *koko* maailma ja *koko* ihminen. *Evankeliumin* Ahonen tulkitsee dynaamiseksi Jumalan sanaksi, joka muuttaa ympäristöään ja johon sisältyvät puhe, teko, toiminta ja vaikutus.

Kirkko taas on jo olemukseltaan maailmaan lähetetty. Lähetystä ja kirkkoa ei siksi saisi erottaa toisistaan. Lähetystä ei myöskään saisi pitää ihmislähtöisenä toimintana vaan Jumalan omana työnä ja Jumala-yhteydestä avautuvana rakkauden liikkeenä. Kokonaisvaltaiseen lähetykseen kuuluu edelleen diakonia eli rakkaudenpalvelu ja lähimmäisvastuu, joka vaalii seurakuntayhteyttä ja tukee yksittäistä *ihmistä*. Koska diakonian syvin lähde on Kristuksen rakkaudessa, se ei voi olla neutraalia yhteiskunnallista toimintaa.

Koko *maailma* lähetysten osatekijänä merkitsee Ahoselle puolestaan sitä, että Jumalan puhe on tarkoitettu kaikille

kaikkiialla. Jakeen Ap.t. 1:8 analyysi, jonka mukaan ”maan ääret” viittaavat Jumalan läpikotaiseen kaikkivaltiuteen, on siinänsä vakuuttava. Jae ei kuitenkaan ole muodoltaan kehoitus (viedä sanomaa ekspansiivisesti eteenpäin), kuten Ahonen sen lukee, vaan lupaus ja toteutus. Lupauksen sisältönä on voima, ja kommuuniossa annettusta voimasta seuraa, että Jumalan tekoja tuodaan julki maan ääriä myöten. Tämä tulkinta myös vahvistaisi Ahosen toisaalla esittämät ajatukset, että lähetys on Jumalan omaa toimintaa ja että ratkaisevinta kirkolle on luottamus evankeliumin omaan voimaan.

Lähetystyön rakennemuutosta koskevan osion alussa Ahosen kontekstianalyysin kohteena on etelän ja pohjoisen välinen jännite. Kristittyjen enemmistö elää nykyisin länsimaiden ulkopuolella, eivätkä heidän näkemyksensä käy aina yksiin läntisten kanssa. Jännitettä lisäävät etelän kirkkojen taloudellinen riippuvuus, kirkkojen jakautuneisuus sekä kysymys lähetysjärjestöjen roolista itsenäisten kirkkojen rinnalla.

Lopuksi Ahonen tarkastelee muualla tehtyjä rakennemuutoksia, mutta varoo tarjoamasta yhtä valmista mallia kirkon mission järjestämiseksi Suomessa. Hän ajattelee, ettei sellaista koskaan löydetäkään ja että siksi pitää edetä pienin askelin, keskustella laajasti, valita vaihtoehtoista sopivaa ja tarkistaa sitä ajan mittaan. Hänelle on kuitenkin selvää, että kirkon johdon ja yhteisen päätöksenteon tulee ottaa aktiivisempi rooli lähetyksessä. Lisäksi hän korostaa lähetystyön integroimista kirkolliseen elämään myös paikallistasolla. Ahonen soisi myös, että lähetysjärjestöjen

turha päällekkäinen toiminta lopetettaisiin. Järjestöjen olisi lisäksi ratkaistava kirkko-opilliset kantansa ja valmiutensa toimia enemmän kirkon kautta ja kirkon nimissä.

TIINA AHONEN
TT

Paavalin ajattelu tutuksi

Paavalin jalanjäljissä. Ohjaajan opas. Marjaana Kanerva & Riikka Uuksulainen. Kristillinen Opintokeskus, Kirkkopalvelut ry. Helsinki 2002. 137 s. Paavalin jalanjäljissä, video. Kristillinen opintokeskus & Kirkon tiedotuskeskus. Helsinki 2002. Wille Riekkinen & Kari Kuula. Paavalin jalanjäljissä. Kirjapaja. Helsinki 2002. 158 s.

Paavalin jalanjäljissä -opintokokonaisuus tarjoaa hyvän mahdollisuuden jokaisen ihmisen peruskysymysten käsittelyyn ja kirkon perussanomien eteenpäin välittämiseen. Opinto-ohjelman muodostavat kolme erillistä, toisiaan täydentävää aineistoa: oh-

jaajan opas, video ja syventävä kirja. Ne, jotka näkivät keväällä 2002 MTV 3:ssa Paavalia käsitelleen kiinnostavan opetussarjan ja innostuivat Paavalin vaiheista ja teologiasta, voivat nyt yksin tai opintoryhmässä kerrata ja jatkaa opiskelua tämän erinomaisen aineistokokonaisuuden avulla.

Video antaa informatiivista aineistoa keskusteluun Paavalin kanssa virikkeeksi seuraavien seitsemän jakson ja teeman avulla: "Elämänmuutos – hyvällä vai pahalla?", "Onko siellä ketään?", "Kun elämä ei tottele", "Pallo jalassa?", "Seksiä, naisia ja orjia", "Yksinäinen halko ei pala" sekä "Pääsevätkö kaikki taivaaseen?"

Ohjaajan opas on hyvin käytännöllinen. Se sisältää edellä mainitut seitsemän teemaa ja näiden kohdalla ohjeet ja aineiston jokaista kokoontumiskertaa varten, jonka kulkuna on aloitus, viritys, työskentely ja päätös. Jokaiseen sisältyy useita vaihtoehtoisia lähestymisnäkökulmia, keskustelukysymyksiä ja muita tehtävämahdollisuuksia. Muutamiin teemoihin on vielä lisätty erillinen liiteosio syventämään aihepiiriä. Mukana on myös valmiit ohjeet opintokerhon perustamista varten. Lisäksi liiteosio sisältää neljä opetusmonistetta Paavalin elämästä,

Matkalle
Paavalin
kanssa

toiminnasta ja aikakaudesta sekä Uuden testamentin sisällöstä. Aineisto on erittäin hyvin pedagogisesti valmisteltu.

Paavalin jalanjäljissä -kirjan alkupuolella käydään läpi edellä mainitut ja muutamat muutkin teemat (sivut 9-118). Kirjan toinen puolisko sisältää 19 teemaattista ekskurssia, esimerkiksi "Paavali ja naisten asema", "Paavali roomalaisessa yhteiskunnassa", "Antiikin ajan kirjallisuus ja Paavalin kirjeet" sekä "Antiikin uskonnollinen maailma". Lisäksi tarkastellaan Paavalin aikalaisen silmin 16 maantieteellistä paikkakuntaa, joilla on merkitystä Paavalin elämän ja aikakauden ymmärtämiseen. Lähetystyön edistäminen merkitsee apostoli Paavalin elämänvaiheiden ja aikakauden tuntemista. Tämän aineistokokonaisuuden avulla opiskelu on iloa ja se onnistuu jokaiselta!

TIMO VASKO
missiologian dosentti

Lähetysseurakuntien mallityönkuva lähetetty seurakuntiin

Kirkon lähetystyön toimikunta vahvisti joulukuun kokouksessaan seurakunnan työsuhteisten ja palkkiotoimisten / vapaaehtoisten lähetysseurakuntien mallityönkuvan, joka on lähetetty seurakuntiin. Vuonna 2002 virkasuhteisia lähetysseurakuntia oli 66 ja työsuhteisia (pää- tai sivutoimisia) lähes sata. Suurin osa lähetysseurakunnista on vapaaehtoisia, jotka toimivat palkkio- ja/tai kulukorvausperiaatteella.

Mallityönkuvan mukaan muutokset seurakunnan toimintaympäristössä ja lähetysajattelussa merkitsevät kasvavia haasteita seurakunnan lähetystyölle ja lähetysseurakuntien toiminnalle. Siirtyminen perinteisistä käytännöllisistä (esim. varainhankintaan liittyvistä) järjestelytehtävistä enemmän työn sisällön ja toimintatavan kehittämiseen tuo uusia vaatimuksia koulutukselle ja yhteistyölle seurakunnassa. Mallityönkuvassa kerrotaan lähetysseurakuntien tehtäväalueet sekä selvitetään vaadittavat koulutukset. "Työnkuvan laajuutta ja tehtävien vastuullisuutta määriteltäessä tulee ottaa huomioon mm. käytettävissä oleva työaika sekä työntekijän koulutus ja työkokemus." Kuvaus lähetysseurakuntien tehtävistä palkkiotoimista/vapaaehtoista työntekijää varten voidaan antaa esimerkiksi lähetystyön johtokunnan laadittavaksi.

– Mallityönkuva löytyy KLK:n kotisivuilta www.evl.fi/kkh/kuo/klk.

Seurakunnan palkkiotoimisten ja vapaaehtoisten lähetys-sihteerien koulutus vuosina 2003-2005

Koulutus on hiippakunnallista ja siitä vastaa Kirkon lähetystyön keskus yhdessä hiippakunnan lähetystoimiston kanssa.

Koulutuksen tavoitteena on antaa monimuotokoulutuksen muodossa opiskelijoille tarvittavat tiedot seurakunnan lähetystehtävän perusteista sekä nykyisistä toimintamalleista.

Koulutus pyrkii rakentamaan yhteistyövalmiuksia seurakunnan toiminnassa.

Koulutus on monimuotokoulutusta,

joka koostuu seuraavista osioista:

- 2-4 lähiseminaaria, jotka ovat pituudeltaan 1-3 päivää
- Etätehtävät
- Tutorointi

Opiskelija saa oman opintokirjan, johon hän kokoaa koulutuksen eri osiot ja suoritusmerkinnät.

Kysy tarkemmin hiippakuntasi lähetystoimistosta:

Turun arkkihiippakunta

Lähetystoimisto

Tuureporinkatu 13 D 78

20110 TURKU

Liisa.Purho@mission.fi

(02) 251 2762

Tampereen hiippakunta

Lähetystoimisto

Tuomiokirkonkatu 12 A 2

33100 TAMPERE

Salamat.Masih@mission.fi

(03) 222 6809

Oulun hiippakunta

Lähetystoimisto

PL 85

90101 OULU

Olavi.Heino@mission.fi

(0400-619 193)

Porvoon hiippakunta

Lähetystoimisto

PL 154

00141 HELSINKI

Stefan.Myrskog@mission.fi

(09) 12971

Mikkelin hiippakunta

Lähetystoimisto

PL 122

50101 MIKKELI

Vesa.Hakkinen@mission.fi

044-321 6037

Lapuan hiippakunta

Lähetystoimisto

PL 447

40101 JYVÄSKYLÄ

Jukka.Jamsen@mission.fi

014-211 439

Kuopion hiippakunta

Lähetystoimisto

PL 42

70101 KUOPIO

Reijo.Leino@mission.fi

(017) 2888 412

Helsingin hiippakunta

Lähetystoimisto

PL 142

00121 HELSINKI

Jukka.Koistinen@mission.fi

(09) 12971

Espoon hiippakunta

Katso Helsingin

hiippakunta.

Islam arjessa

Suomen Raamattuopistolla

Kauniaisissa 14.-16.5.2004

Pe 14.5.

17.00 Ilmoittautuminen ja päivällinen

18.15 Tervetuloa, alkurukous,

Timo Keskitalo

Miesten islam, Jouko Marttinen

Kommentti: Muslimimies suomalaisessa yhteiskunnassa,

Erkki-Veikko Hankala

20.00 Jeesus kohtaa miehen —

Nikodemus, Timo Keskitalo

Hetki rukoukselle, rukousaiheita muslimimiesten maailmasta, Timo Keskitalo

La 15.5.

9.00 Aamurukous, Anneli Hukari

Naisten islam, Elisabet Elo

Näköjännäisyys, kansanislam, keskustelua

ja rukousta, Liisa Kingma

13.00 Jeesus kohtaa naisen, Joh. 4,

Liisa Kingma

13.45 Rukousaiheita ja rukousta musliminaisten puolesta, Anneli Hukari

15.30 Perhejuhlat kotimaassa ja täällä,

Anneli Hukari

18.00 Maahanmuuttaja oikeusvaltiossa,

Ville Hoikkala

Raamattuhetki, esirukous, Anneli Hukari

Su 16.5.

9.30 Virsi ja rukous, Elisabet Elo

Kulttuurista toiseen, Marja-Liisa Laihia

Kommentti, Elisabet Elo

11.00 Jumalanpalvelus

13.30 Ideoita käytännön toimintaan,

Elisabet Elo ja ystäviä

Kurssi on tarkoitettu kaikille muslimi- ja kohtaaville. Kurssin teema "Islam arjessa" on meitä kaikkia lähellä oleva kysymys silloin, kun haluamme tutustua muslimiin ja hänen uskonsa ilmenemismuotoihin jokapäiväisessä elämässä.

Asiantuntijaluentoja lisäksi aikaa on varattu myös kokemusten vaihtamiselle, keskustelulle ja kysymyksille. Kurssin järjestää Muslimin kohtaamisen Suomen toimikunta (MUST) yhdessä Suomen Raamattuopiston kanssa.

Ilmoittautumiset 5.5. mennessä, puh.

(09) 5123 910 tai info@sro.fi

IKKUNA JUUTALAIKUUTEEN (2 ov)

Aika ja paikka: 2.-4.04. ja 15.-16.5. KK, Järvenpää

Sisältö: Tutustuminen Suomen juutalaisten elämään, VT:n ja myöhemmän juutalaisuuden synty ja historia, katsaus juutalaisten pyhiin teksteihin, Jeesus ja juutalaiset, antisemitismi, juutalaisten ja kristittyjen kohtaaminen, Israel-ystävyyssjärjestöt.

Toteutustapa: etukäteismateriaali (Ikkuna juutalaisuuteen -kirja, toim. Jouni Turtiainen), synagogavierailu, luennot, pajatöskentely, Suomen juutalaisten kohtaaminen, video-opetus, keskustelua, sapatti- ja pääsiäisateria, juutalainen musiikki, jumalanpalvelus UT:n 'vaikeiden' tekstien äärellä.

Kohderyhmä: seurakuntien työntekijät, uskonnonopettajat, kansainvälisessä työssä toimivat kirkon työntekijät ja muut asiasta kiinnostuneet.

Kustannukset: kurssimaksu 65 €, ensimmäisen jakson täysihoito 96 €+ bussimaksu Helsinki-Järvenpää, toisen jakson täysihoito 67 €.

Ilmoittautuminen: 19.3. mennessä, kurssisihteeri Ulla Pyykkö, KK (09) 2719 911, ulla.pyykko@evl.fi

Järjestäjät: KUO / Kirkko ja juutalaisuus -työryhmä (K&J), KK.

Tiedustelut: Jouni Turtiainen, K&J, 050 462 0717 (044-294 3357),

jouni_turtiainen@hotmail.com, Tapani Harviainen, K&J, (09) 7248 956,

tapani.harviainen@helsinki.fi, Kai Peltonen, KK (09) 2719 915, kai.peltonen@evl.fi

IKKUNA ISLAMIIN (2 ov)

Aika ja paikka: I osa 26.-27.11.2004 ja II osa tammi-helmikuussa 2005 kaksi päivää. KK, Järvenpää.

Sisältö: Kurssilla tarkastellaan islamin ja kristinuskon kohtaamisen edellytyksiä ja vaiheita sekä islamin peruspiirteitä. Kurssin teemoihin kuuluvat islamin monimuotoisuus ja teologia, kansanislamin kohtaaminen ja tapakulttuuri, kristinuskon ja islamin kohtaaminen ennen ja nyt sekä perhekäsitys, avioliitto ja muut elämäntilanteet ja islamin vuotuisen juhlakalenteriin sisältyvät painopistealueet.

Toteutustapa: 2 seminaaria

Oheislukemisena aihepiiriin ennen ja seminaarijaksojen väliaikana oman valinnan mukaan esim. Jaakko Hämeen-Anttila: Islam-taskusanakirja. Lähetysteologinen Aikakauskirja 2001 (teemanumero): Islam ja kristinusko (myy: julkaisumyynti@evl.fi) (8,5 €). Timo Vasko: Missiologia ja uskonnot. Marjatta Kyyhkynen (toim.): Ajankohtainen islam. Heikki Palva & Irmeli Perho: Islamilainen kulttuuri.

Kohderyhmä: Kirkon työntekijät, uskonnonopettajat, kansainvälisessä työssä toimivat kirkon työntekijät.

Kustannukset: Täysihoito vuonna 2004 62 €, vuonna 2005 62 €.

Ilmoittautuminen: 15.9.2004 mennessä, kurssisihteeri Ulla Pyykkö, KK (09) 2719 911, ulla.pyykko@evl.fi

Järjestäjä: Kirkon ulkoasiain osasto/islam-työryhmä.

Tiedustelut: Timo Vasko (09) 1802 363, timo.vasko@evl.fi

Missiologinen symposium 11.6.2004

Mikkelin konsertti- ja kongressitalo Mikaelissa, Sointukatu 1
Globaalin kumppanuuden haaste

Ohjelma

- 8.30 Ilmoittautuminen, aamukahvi
9.00 Symposiumin avaus
Globalisaation uhka ja mahdollisuus ihmisten väliselle yhteydelle
Piispa Voitto Huotari
9.30 Lähetyksen suunta 'kaikkialta kaikkialle' – lähetyksen
monenkeskisyys missiologisena kysymyksenä
Dosentti Risto A. Ahonen
Globalisaation hallinta – mitä Helsinki-prosessi tarjoaa?
Suurlähettiläs Ilari Rantakari
Globaali vastuu kestävän kehityksen edistämisessä
Professori Pirjo Siiskonen
12.45 Juutalaiskristillisyyden anti Kristuksen maailmanlaajuiselle kirkolle
Lauluyhtye Vox Humana
Av-toimittaja Jouko Marttinen
Jerusalem Caspari-keskuksen johtaja Lisa Loden
Pastori David Loden
15.00 Yhteyteen ja yhteistyöhön kutsuttuina
Piispa Munib Younan
Suomen Lähetysseura globaalina kumppanina
Lähetysjohtaja Seppo Rissanen

Ilmoittautuminen (arkisin klo 9-12) 3.6.2004 mennessä osoitteeseen Päivi Kotro, puh 044 3010 400
tai (015) 2010 400 (paivi.kotro@evl.fi) Mikkelin maaseurakunta, Otavankatu 8, 50100 Mikkeli

Symposiumin järjestävät Helsingin yliopiston Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus (Mikkeli),
Mikkelin hiippakunta, Mikkelin ev. lut. seurakunnat ja Suomen Lähetysseura

kirkkomme LÄHETYS

Vår kyrkas mission

kirkkomme.lahetys@evl.fi

JULKAISIJA / UTGIVARE

Kirkon lähetystyön keskus
PL 185

00161 Helsinki

Puhelin: (09) 18021

Faksi: (09) 1802 436

www.evl.fi/kkh/kuo/klk

PÄÄTOIMITTAJA / CHEFREDAKTÖR

Hannu Paavola
hannu.paavola@evl.fi

TOIMITUSIHTTEERI / REDAKTIONSSEKRETERARE

Hanna Salomäki
hasalom@hotmail.com

TÄMÄN LEHDEN

VASTAAVA TOIMITTAJA
Tiina Ahonen

TOIMITUS / REDAKTION

Leena Suominen (pj.)
Christine Eriksson
Eveliina Korpela
Ann-Christine Marttinen
Hannu Paavola
Marti Poukka
Iris Sandberg
Hanna Salomäki
Timo Vasko

TAITTO / OMBRYTNING

Suomen Kirkko-Mediat Oy
KUVANKÄSITTELY /
FOTOBEBARBETNING
Suomen Kirkko-Mediat Oy

KUSTANTAJA / FÖRLÄGGARE

Kustannus-Oy Kotimaa

PAINO / TRYCKERI

Uusimaa, Porvoo 2004

PAINOS / UPPLAGA

8300 kpl

LEHTIILMESTYYS

kaksi kertaa vuodessa ja lähetetään
ilmaiseksi ev.lut. kirkon
papeille ja lehtoreille, uskonnon-
opettajille, lähetystyöntekijöille
ja lähetyssihteereille.

OSOITTEENMUUTOKSET

Puh. (09) 4155 2333,
faksi (09) 4155 2342, sähköposti
tilauspalvelut@kotimaa.fi tai
Suomen Kirkkomediat Oy, Osoi-
terekisteri, PL 137, 00201 Helsinki.

SEURAAVA NUMERO

ilmestyy syyskuussa 2004

ISSN 0789-5135

KRISHNA, BUDDHA JA KRISTUS — KOHTAAMISIA JA KONFRONTAATIOITA

SYMPOSIUM

TO 22.4.2004 KLO 10-16.30

HELSINGIN YLIOPISTON PIENI JUHLASALI, FABIANINKATU 33, 4. KRS

10.15 – 10.30 Professori Miikka Ruokanen: Symposiumin avaus.

10.30 – 11.15 TM, tutkija Riikka Uuksulainen: Väkevä Jumalatar, ota vastaan lahjani: Kastittomien naisten huokauksia Kolkatan kortteleissa.

11.15 – 12.00 TT, tutkija Jyri Komulainen: Yksi ja moni – hindulaisen ja kristillisen ajattelun eroavuuksista.

13.00 – 13.45 TM Jukka Vänskä: Itsensäkieltäminen, Buddha ja Kristus.

13.45 – 14.30 TT Jaakko Mäkelä: Buddhalaisuuden missio, uushenkisyys ja kristillinen usko.

15.00 – 15.45 TM, lähetystyöntekijä Aarre Kaura: Uskontoteologian ja uskonto-psykologian rajalla: Kristinuskon ja buddhalaisuuden kohtaamisen dynamiikkaa Japanissa.

15.45 – 16.30 Loppukeskustelu sekä symposiumin päätös.

Symposiumin puheenjohtajana toimii professori Miikka Ruokanen.

Järjestäjinä Helsingin yliopiston Systemaattisen teologian laitos ja Kirkon lähetystyön keskuksen Itä- ja Etelä-Aasian työryhmä. Symposium on maksuton eikä vaadi ennakkoilmoittautumista. Tervetuloa!

Lisätietoja:

Jyri Komulainen (jyri.komulainen@helsinki.fi), puh (09) 191 23129

Pekka Y Hiltunen (pekka.hiltunen@evl.fi), puh (09) 1802 425